

Jaarverslag

2010

nvab

Nederlandse
Vereniging voor **nvab**
Arbeids- en Bedrijfsgeneeskunde

Inhoud

Inleiding	1
1. Bestuur	2
2. Ledenvergaderingen	4
3. Bijeenkomsten (Bedrijfsgeneeskundige dagen)	5
4. Tijdschrift voor Bedrijfs- en Verzekeringsgeneeskunde	5
5. Bestuursactiviteiten	6
6. Kwaliteitsbureau NVAB	16
7. Nieuws betreffende commissies/werkgroepen/kringen	21
7.1 Commissie Accreditatie	21
7.2 Commissie RichtlijnOntwikkeling en Wetenschap	22
7.3 Commissie Beroepsuitoefening en Ethiek	23
7.4 Commissie Wet- en Regelgeving	24
7.5 Commissie tot toekenning van de Burger-/Zielhuispenning	25
7.6 Commissie Internationale Betrekkingen	26
7.7 Autorisatiecommissie	28
7.8 Commissie Visitatie Bedrijfsartsen	29
7.9 Commissie NVAB Nascholing	30
7.10 Werkgroep Bedrijfsartsen Sociale Werkvoorziening	31
7.11 Werkgroep Bank- en Verzekeringswezen, Administratiekantoren en vrije beroepen	33
7.12 Werkgroep Bedrijfsartsen Zorg	33
7.13 Werkgroep Landelijke Overleggroep Bedrijfsartsen Politie	34
7.14 Werkgroep Zelfstandige en Freelance werkende Bedrijfsartsen	36
7.15 Werkgroep Bedrijfsartsen Lifestyle	37
7.16 Werkgroep Elektronisch Sociaal Medisch Dossier	37
7.17.1 Kring BGZ Zuid-Limburg	38
7.17.2 Bedrijfsartsen Kring Oost	38
7.17.3 Kring Den Haag/Leiden e.o.	40
7.17.4 Kring Zuid-West Nederland	41
7.17.5 Bedrijfsgeneeskundig Gezelschap Rotterdam	41
7.17.6 Kring Noord	42
7.17.7 Kring voor Bedrijfsgezondheidszorg Amsterdam	44
7.17.8 Kring Utrecht	45
7.17.9 Bedrijfsartsenkring Oost-Brabant	46
7.17.10 NVAB-Kring 'Ijssel in het midden'	46
8. Contacten	47
9. NVAB-vertegenwoordigingen	48
10. Leden	49

Inleiding

Een jaarverslag dient ter verantwoording van het gevoerde beleid door het bestuur van een vereniging. Uw huidige bestuur is daarin niet anders en heeft daarnaast ook nog de ambitie om het jaarverslag een terugkerend stuk te laten zijn in de jaarcyclus van voor- en najaarsvergadering, meerjarennota (nu dus de Strategische Leidraad 2010-2015) en BG-dagen. Schriftelijke verslaglegging vindt u, naast het jaarverslag, op inhoudelijke gronden in het TBV, het wetenschappelijk blad van de vereniging en de nog kortcyclischer NVAB-*Actueel*.

Geleidelijk probeert het bestuur de commissies en werkgroepen transparanter voor de gehele vereniging te krijgen, waardoor het twee-richtingen verkeer intensiever wordt en de vereniging, hoe divers ook, geen onbekende hoeken kent. De kringen zijn daartoe ook een belangrijke bron van informatie en voeding voor het bestuur, voor wat er leeft in de achterban.

Het Kwaliteitsbureau is een inherent onderdeel van de vereniging en kent een goede afspiegeling qua projecten van problematiek zoals deze in het werkveld speelt. Middels een projectenkalender kan voortgang van inhoud en budget bewaakt worden.

Financieel zijn wij een solide vereniging, dankzij een strak gevoerd beleid.

Wanneer het bestuur meent een politiek of inhoudelijk onderwerp te moeten bespreken waarvoor een bredere basis nodig is dan het bestuur, worden vragen uitgezet naar een ledenpanel van honderd personen. Ook dit model helpt het zeer diverse werkveld met haar uitgebreide en dynamische problematiek beter inzichtelijk te maken. Met name voorzitter en directeur, zoals gebruikelijk binnen de KNMG-Federatie, dragen het beleid naar buiten uit.

In 2010 zijn zeer veel zaken de revue gepasseerd en u vindt hiervan uitvoerige verslaglegging. De dynamiek rond de visitatie is een andere geworden door het jaar heen. Na de aanvankelijke weerstand zijn veel positieve geluiden te horen vanuit het veld. Ook de kritische kanttekeningen hebben ertoe geleid dat het instrument bijgesteld kan worden. De beroepsvereniging als geheel is een dynamische vereniging waarbij velen actief participeren in één of meer functies om middels hun inzet de vereniging naar een hoger peil te brengen zodat de maatschappelijke noodzakelijke steun van nature de behoefte ondersteunt. Als bestuur zijn wij altijd weer dankbaar dat zoveel beroepsgenoten zo actief participeren.

Herman Spanjaard, secretaris

1. Bestuur

In de voorjaarsledenvergadering van 7 april 2010 is H. (Hynek) Hlobil, bestuurslid Onderwijs & Wetenschap, reglementair afgetreden. Het bestuur is hem zeer erkentelijk voor zijn inbreng. Als zijn opvolger is dr. T. (Teus) Brand benoemd.

In de najaarsledenvergadering van 4 november 2010 heeft dr. E.P. (Emmelien) van Rees, in verband met drukke werkzaamheden en persoonlijke omstandigheden, haar bestuurslidmaatschap binnen Onderwijs & Wetenschap voortijdig neergelegd.

Het bestuur is haar dankbaar voor haar inzet. Als haar opvolger is P. (Peter) Coffeng bereid gevonden en door de leden benoemd.

Per 31-12-2010 was de samenstelling en de portefeuillevindeling van het bestuur als volgt:

Mr. P.E. Rodenburg (Pieter)	<i>Voorzitter Maatschappelijke positie/profilering/public relations/ financiën/structuur/algemene zaken</i>
F.A.M. Broekman (Freek)	<i>Vice-voorzitter/penningmeester Financiën/Visitatie/structuur/algemene zaken/ maatschappelijke positie/profilering/public relations</i>
H.O. Spanjaard (Herman)	<i>Secretaris Financiën/structuur/algemene zaken/communicatie naar de achterban</i>
Dr. T. Brand (Teus)	<i>Onderwijs en Wetenschap</i>
P. Coffeng (Peter)	<i>Onderwijs en Wetenschap</i>
M. Ligthart (Marc)	<i>IT</i>
T.B.P. Miermans-Lousberg (Thérèse)	<i>Onderwijs en Wetenschap (coördinator)</i>
G.B.S. Penders (Jurriaan)	<i>Maatschappelijke positie/profilering/public relations</i>
M. Willems (Monique)	<i>Maatschappelijke positie/profilering/public relations/ middelen van communicatie naar de achterban</i>

Het bestuur vergaderde formeel 10 keer, terwijl informeel door bestuursleden frequent en intensief overleg werd gepleegd.

De jaarlijkse retraites van het bestuur vonden plaats op 18-19 maart en 16-17 september 2010.

Een retraite geeft het bestuur de mogelijkheid dieper en langer op onderwerpen in te gaan dan gedurende de gebruikelijke vergaderingen. Tijdens deze dagen kwamen de volgende onderwerpen aan de orde: de strategische leidraad 2010-2015, visitatie en bestuurlijke samenwerking o.l.v. A. Janzen, organisatieadviseur.

Het Secretariaatsbureau NVAB onder leiding van E.J.H. van der Putten-Driesen (Els) van EPS Secretariaats- & Congresbureau verzorgde de secretariële en ledenadministratie. De financiële werkzaamheden werden verzorgd door H. van Bekkum (Henk) van Administratiebureau ANB.

Het Kwaliteitsbureau NVAB stond onder leiding van directeur dr. C. van Vliet (Kees). Zie verder in dit jaarverslag onder rubriek 6.

2. Ledenvergaderingen

2.1. De voorjaarsvergadering op 7 april 2010 in Domus Medica te Utrecht

De belangrijkste agendapunten die in het huishoudelijk gedeelte werden behandeld waren: het financieel verslag 2009 inclusief het verslag van de financiële adviescommissie, jaarverslag 2009 en jaarrede door de voorzitter.

Als Bedrijfsarts Par Excellence wordt P. Flach voorgedragen en onder applaus van de aanwezige leden heeft de voorzitter hem de bijbehorende penning en bloemen overhandigd.

Verder zijn aan de orde gekomen het Rapport van de werkgroep adviesfunctie door project-leider M. A-Tjak: <http://nvab.artsennet.nl/Organisatie/NVABbijeekomsten/Ledenvergaderingen.htm> en de Leidraad Medische Verklaringen door de bedrijfsarts door J. Bouwmans, lid Commissie Beroepsuitoefening en Ethiek en de discussie door M. Kelder, eveneens CBE-lid, zie voor de presentatie: <http://nvab.artsennet.nl/Organisatie/NVABbijeekomsten/Ledenvergaderingen.htm> alsmede de Leidraad Sociaal Medisch Overleg, toegelicht door B. Groenenberg, lid CBE, zie <http://nvab.artsennet.nl/Organisatie/NVABbijeekomsten/Ledenvergaderingen.htm> en voor de leidraad <http://>

nvab.artsennet.nl/Beleid/Standpunten.htm.

Ten slotte komt de conceptversie van de Strategische Leidraad 2011-2016, <http://nvab.artsennet.nl/Organisatie/NVABbijeekomsten/Ledenvergaderingen.htm> aan de orde en worden de leden opgeroepen om via de mail met reacties te komen.

D. Bruinvels, voorzitter van de Commissie NVAB Nascholing, zat het wetenschappelijk gedeelte voor, waarin onderzoeken en projecten op het gebied van arbeids- en bedrijfsgeneeskunde werden toegelicht.

- Onderzoek Coronel Instituut door F.J.H. van Dijk, hoogleraar arbeid en gezondheid
- Laatste stand van zaken met betrekking tot onderzoek, nieuwe inzichten bedrijfsgezondheidszorg en de VUmc wetenschapsagenda door H. Anema, universitair docent
- Onderzoek UMCG door J.J.L. van der Klink, hoogleraar sociale geneeskunde

De presentaties zijn te vinden op:

<http://nvab.artsennet.nl/Organisatie/NVABbijeekomsten/Ledenvergaderingen.htm>.

2.2. De najaarsvergadering op 4 november 2010 in Domus Medica te Utrecht

Tijdens het huishoudelijke gedeelte werden de notulen van de voorjaarsvergadering, de begroting 2011, het jaarplan 2010 besproken plus de stand van zaken rondom de leerstoel Arbeids- en Bedrijfsgeneeskunde. De Strategische Leidraad 2010-2015 (<http://nvab.artsennet.nl/Artikel-3/Najaarsledenvergadering-4112010.htm>) is na een vragenronde aan een panel, bestaande uit de bestuursleden M. Willems, C. van Vliet en H. Spanjaard, aangenomen.

Na een inleiding door B. Robeer, middagvoorzitter, lid van de Commissie NVAB Nascholing, vonden presentaties plaats door genomineerden voor de Zielhuispenning 2010:

- I. Intven, SGBO
Arbeidsdeskundige advisering vanuit werknemer perspectief. Een retrospectief onderzoek naar de waardering van werknemers over

arbeidsdeskundige advisering ingezet als 'terugkeer naar werk' interventie na uitval vanwege klachten van het houding- en bewegingsapparaat 4-8 maanden na het arbeidsdeskundig advies

- E. Gorissen, NSPOH
Langdurig arbeidsverzuim door sportblessures; registratie via een arbodienst
- M. Vincent, SGBO
Werkvermogen in de zorg – Onderzoek naar het werkvermogen onder verzorgend personeel in een verpleeghuis en de relatie met leeftijd en andere individuele- en werkgebonden factoren

Zowel I. Intven als M. Vincent waren om gezondheidsredenen niet aanwezig maar hun presentaties zijn door de middagvoorzitter verzorgd.

3. Bijeenkomsten

3.1. De Bedrijfsgeneeskundige Dagen: 20 en 21 mei 2010 in congrescentrum Papendal te Arnhem

De BG-dagen 2010 hadden als centraal thema 'It takes two to tango' en werden bijgewoond door groot aantal leden.

Op de eerste Bedrijfsgeneeskundige dag werden inleidingen over het subthema 'Gevoel voor ritme' gehouden door J. Barbur, prof.dr. J. van der Klink en prof.dr. A. Dijkstra gehouden, gevolgd door vijftien parallelsessies, waaronder voor de eerste keer een zeepkistsessies.

De tweede Bedrijfsgeneeskundige dag had als subthema 'Oefening baart kunst' en plenaire lezingen werden verzorgd door dr. F. Holleman en prof.dr. W. van Mechelen.

Verder werden vijftien parallelsessies gehouden en op het einde van de dag volgde de afsluitende lezing door mr. G. Spong.

Wederom werden een aantal posterpresentaties door jonge onderzoekers verzorgd. Op de informatiemarkt waren zo'n 25 stands te bezoeken.

Aan de traditionele feestavond met als thema 'Dancing on the river' namen 150 leden deel, die op het partyschip De Amelander o.a. kennis maakten met de beginselen van de salsadans.

Voor een verslag en de presentaties van de BG-dagen 2010 zie:

<http://nvab.artsennet.nl/Artikel-3/BGdagen-2010-1.htm>.

4. Tijdschrift voor bedrijfs- en verzekeringsgeneeskunde (TBV)

Het TBV kwam in 2010, de achttiende jaargang, tien keer uit.

De Stichting tot Bevordering van de Bedrijfsgezondheidszorg en Verzekeringsgeneeskunde (SBBV) draagt zorg voor de uitgave van het TBV. De NVAB participeert formeel met 2 leden in het bestuur van de SBBV. De NVAB-bestuursleden schrijven om beurten een actueel stuk onder de

noemer "Verenigingsnieuws". Steeds wordt vanuit een bepaalde portefeuille een commentaar geleverd dat relevant is voor de achterban, met als doel enerzijds informatie en anderzijds aanzet tot dialoog met die achterban. Het verenigingsnieuws zoals in het TBV opgenomen vult de actualiteit van de veel frequenter verschijnende webbased NVAB-Actueel aan.

5. Bestuursactiviteiten 2010

Dit hoofdstuk bestaat uit een kort verslag van de algemeen bestuurlijk activiteiten aan de hand van de zes portefeuilles die het bestuur kent.

Bestuursportefeuilles

5.1. Positionering & Profilering, Communicatie met Achterban

Na vijf jaar het NVAB-beleid te hebben kunnen baseren op de Strategische Leidraad 2006-2010, werd het tijd voor een nieuw kader van waar uit de NVAB zich profileert en positioneert. In 2009 en 2010 werd daarom veel energie gestoken in het ontwikkelen van een nieuwe Strategische Leidraad 2010-2015. In de vorige Strategische Leidraad was de komst van de nieuwe Zorgverzekeringswet een belangrijk richtsnoer en de daarmee samenhangende verkenning om de individuele arbeidsgeneeskundige zorg te vergoeden uit de ZVW. Daarmee in logisch verband stond was de doelgroepverbreding, de bedrijfsarts kan zijn/haar expertise ook inzetten voor werkzoekenden, zzp'ers, mantelzorgers, en de projecten waarbij een bedrijfsarts werkt in een eerstelijnsvoorziening (Sterk naar Werk). Deze doelstellingen en het nader ontwikkelen van de adviesfunctie richting arbeidsorganisaties mondden uit in de in 2007 door de ALV aangenomen positioneringsnota "De bedrijfsarts: Dokter & Adviseur".

Ook in de nieuwe Strategische Leidraad 2010-2015 zijn deze uitgangspunten nog leidend. Daar wordt "kwaliteit" expliciet aan toegevoegd.

Op www.nvab-online.nl vindt u onder de knop "beleid" de volgende tekst over de Strategische Leidraad 2010-2015.

Het beleid van de NVAB zal zich tussen 2010 en 2015 richten op:

Kwaliteit van de beroepsuitoefening ('professionele ruimte') bewaken en bevorderen in een klimaat van deregulering en verharding van de markt.

Kloof tussen reguliere gezondheidszorg en bedrijfsgezondheidszorg dichten en de toegankelijkheid van de bedrijfsarts optimaliseren.

Op basis van de positie en de expertise als medicus bijdragen aan duurzame inzetbaarheid en zelfregie, vaak via het "empoweren" van de (potentieel) werkende.

Inzetten op de ontwikkeling van preventieve interventies en ruimte creëren om daar werk van te kunnen maken ondanks de budgetproblematiek die daarbij een rol speelt.

Bevorderen van de instroom van nieuwe bedrijfsartsen, in het vak en in de beroepsvereniging.

Bevorderen van de betrokkenheid van de NVAB-leden bij beroepsinhoudelijke ontwikkelingen.

Actualiseren en uitbreiden van richtlijnen, leidraden en standpunten die de praktiserende bedrijfsarts ondersteunen bij de beroepsuitoefening.

Werken aan modernisering van de implementatie van richtlijngebruik, bijv. via e-learning.

Leitmotiv

Het leitmotiv van alle activiteiten die de NVAB wil uitvoeren is het begrip kwaliteit. De NVAB maakt zich sterk voor de kwaliteit van de beroepsuitoefening door bedrijfsartsen. Het bewaken en bevorderen van de kwaliteit van de beroepsuitoefening is het ijkpunt waaruit alle beschreven beleidsvoornemens voortvloeien. De kwaliteit van onze beroepsuitoefening staat onder druk omdat de toegang tot de bedrijfsarts voor werknemers is verminderd. Door veranderingen in wet- en regelgeving, de commercialisering van de arbozorg en de concurrentiestrijd tussen arbodienstverleners worden vaak (te) magere contracten afgesloten. Ook het 'opdrogen' van de instroom in de bedrijfsartsopleiding baart veel zorg.

Medisch specialist en adviseur

De NVAB staat pal voor de kwaliteit van de beroepsuitoefening en is van mening dat deze kwaliteit het beste kan worden geborgd als de bedrijfsarts wordt (h)erkend als onderdeel van de – reguliere – gezondheidszorg. Het 'dokter-zijn' is het 'unique selling point' van de bedrijfsarts. Bedrijfsartsen zijn dokter en adviseur. Adviseurs zijn er in allerlei soorten en maten, ook binnen het domein van arbeid en gezondheid, maar de bedrijfsarts is een medisch adviseur en de enige professional die vanuit haar of zijn

medische expertise werknemers en werkgevers kan adviseren. Daarom moeten wij de komende jaren vanuit die bevoegdheid en bekwaamheid de toegevoegde waarde van de arbeids- en bedrijfsgeneeskundige

De bedrijfsarts is per definitie een teamspeler. Samen met andere deskundigen is ons werk er op gericht de participatie van (potentieel) werkenden te bevorderen. De tendens dat anderen op de stoel van de bedrijfsarts gaan zitten moeten we echter keren. Niet tot meerdere eer en glorie van de bedrijfsarts, maar in het belang van de (potentieel) werkenden. Want de werkende heeft recht op de best mogelijke zorg en begeleiding, ook als het gaat om de medische aspecten van ziekte en gezondheid.

Duurzame inzetbaarheid

Het belang van goede arbeidsgeneeskundige zorg zal toenemen, o.a. gelet op de noodzaak tot langer doorwerken en daarmee de noodzaak tot duurzame inzetbaarheid.

De rol van de bedrijfsarts kan worden versterkt door het verder ontwikkelen en inzetten van PMO als instrument om de duurzame inzetbaarheid van (potentieel) werkenden te bewaken en te bevorderen. Ook zal de bedrijfsarts moeten inzetten op activiteiten die zijn gericht op het versterken van de zelfregie, inzetbaarheid en bevoegdheid van werknemers (o.a. door middel van “empowerende” methodieken).

Financieringsstructuur

Bij een duidelijke positionering van de bedrijfsarts in de gezondheidszorg past ook een discussie over de financieringsstructuur. Een financieringsstructuur die overigens niet ten koste mag gaan van de toegang van de bedrijfsarts tot de bedrijven en de synergie die wij halen uit onze rol richting werknemers en werkgevers.

In de *Strategische Leidraad 2010-2015* worden deze punten nader uitgewerkt, evenals andere doelstellingen die passen binnen de kwaliteitsmissie van de NVAB.

In het kader van dit jaarverslag 2010 is het goed om te vermelden dat de Strategische Leidraad niet alleen een product is van NVAB-bestuur en Kwaliteitsbureau NVAB, maar ook dat de Communicatie met de Achterban is gewaarborgd door middel van raadplegen van de NVAB-krin-

gen en de NVAB-commissies en -werkgroepen. Ook zijn alle leden geraadpleegd via de ledenenquête die via het e-mail-ledenbestand is gehouden.

De enquête bevatte vragen over de strategische leidraad maar ook over de hot topics die zich afspelen binnen ons vakgebied. Ook werd één van de hot topics van 2010 onder de loep genomen. Dit naar aanleiding van het FNV-plan Fit naar de Finish. Moeten er twee artsen komen: een werknemersarts en een werkgeversarts? FNV acht dat wenselijk in verband met een veronderstelde grotere onafhankelijkheid van die werknemersarts, als die gefinancierd zou worden uit de Zorgverzekering? Uit de antwoorden van de leden bleek duidelijk dat men wel open staat voor een van de werkgever onafhankelijke financiering van de individugerichte arbeidsgerelateerde zorg, maar dat men de synergie tussen de verzuimbegeleiding en de arbeidsomstandigheden zorg niet wil missen. Zie hieronder voor de samenvatting van de antwoorden.

Samenvatting ledenenquête 2010

De respons op de digitale ledenraadpleging in de zomermaanden van 2010 stemde tot grote tevredenheid: 842 respondenten (= ruim 40% van alle leden) beantwoordden de 40 vragen. De respons was representatief voor wat betreft:

- geslacht van de respondenten (2/3 mannen 1/3 vrouwen)
- leeftijd (20% jonger dan 45 jaar, 30% ouder dan 55 jaar, 50% tussen 45 en 55 jaar)
- context: bedrijfsartsen werkzaam bij arbo-diensten zijn iets oververtegenwoordigd (70% ipv 63%, zelfstandigen zijn iets ondervertegenwoordigd (19% ipv 23%).

In het onderstaande is geïnventariseerd voor welke vragen en thema's ruime steun aan de opvattingen van het NVAB-bestuur werd verleend en voor welke onderwerpen minder.

Zeer ruime steun (80% of meer) voor:

- de stelling dat 'preventie' door de nadruk op verzuim in de verdrukking is geraakt en dat profilering en instrumentontwikkeling op preventie gericht zou moeten zijn
- focus op duurzame inzetbaarheid (maar 60% krijgt ook de kans om er aan te werken)
- het streven naar doelgroepverbreding

- laagdrempelige toegang tot de bedrijfsarts van werkenden die (nog niet) verzuimen
- promoten van de adviesfunctie van de bedrijfsarts
- arbeids- en bedrijfsgeneeskunde positioneren als onderdeel van de gezondheidszorg
- het zoeken naar aanvullende financieringsbronnen (78%, maar 54% is desgevraagd voor het separaat financieren van individuele begeleiding enerzijds en advisering werkgever anderzijds)
- géén aparte arts voor advisering werkgever enerzijds taken en individuele begeleiding van de werkende anderzijds
- wél instemming van personeelsvertegenwoordiging/OR met arbocontract
- individuele ondersteuning aan leden die door slechte contracten in de knel komen
- richtlijnontwikkeling, actualisering van bestaande richtlijnen, wetenschappelijke onderbouwing
- het ontwikkelen van een leidraad adviesvaardigheden voor bedrijfsartsen (76%) of ander onderwijsmateriaal daarover (72%). [Eigen inschatting van kennis en vaardigheid op het vlak van advisering neemt af van microniveau (75%), naar mesoniveau (62%) en macro (26,7%). 51% vindt het bestaande nascholingsaanbod 'adviesvaardigheden' praktisch toepasbaar. 44% is van mening dat de adviesvaardigheid ook prominenter terug te vinden moet zijn in de visitatie].

Ruime steun (ongeveer 60%) voor:

- de stelling dat de onafhankelijkheid van de bedrijfsarts onder druk staat
- de stelling dat leden voldoende inspraak hebben in het NVAB beleid
- een digitaal discussieplatform wordt ondersteund door 50% van de leden.

Weinig steun (ongeveer 30%) voor:

- discussie over meerdere profielen binnen de bedrijfsgeneeskunde
- het aantrekkelijker maken van de ALV (opvallend: meer dan 40% geen mening).

Gelijk opgaande meningen (ongeveer 40% voor en 40% tegen) over:

- ruimte in contracten van arbodiensten om richtlijnen na te leven (hoewel de contracten

die men zélf afsluit meer ruimte lijken te bieden volgens 50% van de respondenten)

- knelpunten in de samenwerking met casemanagers
- verandering van de naam bedrijfsarts in arbeidsgeneeskundige
- meer nadruk op implementatie dan op ontwikkeling van richtlijnen (voor en tegenstanders scoren 36%).

Commentaar

- Het bestuur concludeert dat er ruime steun van de leden is voor belangrijke beleidsmatige keuzes zoals verwoord in de positioneringsnota 'De bedrijfsarts dokter en adviseur' en de (concept) Strategische leidraad 2011–2016. Op de meest essentiële onderdelen (doelgroepverbreding en betere toegankelijkheid, preventie en duurzame inzetbaarheid, financiering, adviesfunctie, onderdeel zijn van de gezondheidszorg) is de steun nagenoeg optimaal.
- Ruim 60% voelt zich wél voldoende gekend in beleidsontwikkelingen (21% vindt van niet), dat mag tot een zekere tevredenheid stemmen. Digitaal discussieplatform wordt door 50% gewaardeerd. Daar liggen dus zowel wensen als kansen. In dit kader is ook het gegeven dat bijna 80% van de leden het bieden van individuele ondersteuning een goede zaak vindt een belangrijke uiting.
- Waar worstelt men mee? Te weinig aandacht voor preventie (78%), onafhankelijkheid die onder druk staat (60%), contracten die uitvoering van de richtlijnen problematisch maken (30 tot 40%), samenwerking met casemanagers (40%), naleven van wet- en regelgeving op vlak van privacybescherming (38%), te weinig mogelijkheid om te werken aan duurzame inzetbaarheid (30%).

Het NVAB-bestuur heeft de resultaten van deze enquête meegenomen in de verdere ontwikkeling van de strategische leidraad die op donderdag 4 november a.s. ter besluitvorming aan de algemene ledenvergadering voorgelegd. De strategische Leidraad werd in de ledenvergadering van november 2010 aangenomen.

In de najaarsALV werd ook aandacht gevraagd voor het element communicatie. Hoewel werd

onderkend dat de pers meestal pas geïnteresseerd is als er negatief nieuws valt te melden, werd aan het bestuur toch gevraagd te proberen vaker positief in het nieuws te komen. Het bestuur neemt dit ter harte en doet pogingen om via bijdragen aan TBV, Medisch Contact en persberichten – als er positief nieuws te melden is – het nieuws te halen. Onderaan deze rubriek is een overzicht opgenomen op welke wijze de NVAB in het afgelopen jaar de pers gehaald heeft. Mocht dit budgettair haalbaar zijn, en als het bestuur het eens is over de taakomschrijving van de adviseur, dan wordt er in 2011 mogelijk incidenteel een communicatieadviseur ingezet.

Knelpunten rondom de positie van de bedrijfsarts

In opdracht van de ministeries van SZW en VWS verricht AStri Beleidsonderzoek en advies in samenwerking met de Radboud Universiteit Nijmegen onderzoek naar de knelpunten rondom de positie van de bedrijfsarts. De eerste vergadering van de klankbordgroep vond plaats op 14 oktober 2010. De NVAB is vertegenwoordigd in deze klankbordgroep.

Een korte terugblik

April 2009: de SER bracht een advies uit aan de minister van VWS inzake de parallelle belangen bij gezondheid.

Juli 2009: de KNMG, de NVAB en de LHV verzochten de ministers van VWS en SZW een SER adviesaanvraag te doen uitgaan inzake de zorg voor de werkende en de positionering van de arbeids- en bedrijfsgeneeskunde.

Oktober 2009: de minister van VWS zond namens het kabinet een brief aan de Tweede Kamer waarin kort werd gereageerd op het genoemde SER advies en het verzoek een nieuwe SER aanvraag te doen. De conclusie was dat het kabinet vindt dat de huidige Arbozorg deugdelijk functioneert maar dat er wel knelpunten kunnen worden benoemd voor wat betreft de positie van de bedrijfsarts.

Wetenschappelijk onderzoek om knelpunten te objectiveren

Het kabinet wil wetenschappelijk onderzoek laten verrichten naar een aantal genoemde knelpunten. Het onderzoek wordt gedaan door AStri in samenwerking met de Radboud Univer-

siteit Nijmegen.

De volgende, centrale onderzoeksvraag is geformuleerd: Wat is de positie van de bedrijfsarts bij het verlenen van deskundige bijstand aan de werkgever en de werknemer? Welke ontwikkelingen doen zich voor, in hoeverre is er sprake van kansen en bedreigingen onder meer in de interactie met de curatieve zorg? Welke oplossingsrichtingen zijn denkbaar?

Binnen het onderzoek wordt een afbakening gemaakt in drie onderdelen ten aanzien van de positie van de bedrijfsarts:

1. Toegankelijkheid en onafhankelijkheid van de bedrijfsarts
2. De uitvoering van preventieve taken door de bedrijfsarts
3. De samenwerking van de bedrijfsarts met de curatieve zorg.

Het onderzoek bestaat uit vier opeenvolgende fasen:

1. De oriëntatiefase: gebaseerd op literatuuronderzoek geeft deze fase een eerste objectief overzicht van wat bekend is over de positie van de bedrijfsarts op basis van empirische onderzoeksgegevens.
2. De verificatiefase: gebaseerd op interviews en enquêtes wordt het eerste overzicht geactualiseerd, worden lacunes in bestaande kennis aangevuld en worden oplossingen verkend. Dit leidt tot een aanscherping van de probleemschets met relevante knelpunten en tot een scenario met oplossingsmogelijkheden.
3. De scenariofase: gebaseerd op een groepsbijeenkomst in de Versnellingskamer bij de SZW Academie worden haalbare oplossingen tegen het licht gehouden.
4. Rapportage: tot slot worden de resultaten van de verschillende fases bijeengenomen, geanalyseerd en in een eindrapport verwerkt.

Op basis van het inmiddels afgeronde literatuuronderzoek kan een aantal conclusies worden getrokken:

- Veel vragen rond de positie van de bedrijfsarts kunnen nog niet eenduidig worden beantwoord.
- De beschikbare literatuur is vaak gedateerd waardoor de invloed van nieuwe wetgeving en maatschappelijke ontwikkelingen niet zichtbaar is in de gepresenteerde resultaten,

hetgeen de toepasbaarheid beperkt.

- Thema's die een duidelijke kennisleemte laten zien voor wat betreft empirische onderzoeksgegevens zijn:
 - De toegankelijkheid van de bedrijfsarts
 - De onafhankelijkheid van de bedrijfsarts
 - De samenwerking tussen bedrijfsarts en werkgever, werknemer en OR
 - De mate waarin momenteel preventieve activiteiten door de bedrijfsarts worden uitgevoerd en welke knelpunten hierbij worden ervaren
 - Kosten baten studies van preventieve maatregelen
 - Wijze waarop de bedrijfsarts momenteel omgaat met de verwijfsfunctie en de ervaren knelpunten
 - Kosten baten studies van arbo-curatieve samenwerking
 - Financieringswijze van arbo-curatieve samenwerking.

Het vervolg

Uit het literatuuronderzoek blijkt dat er lacunes zijn in de bestaande kennis. Het doel van het vervolgonderzoek is dan ook om deze lacunes aan te vullen en om oplossingen te verkennen.

Om dat te bereiken worden interviews gehouden met 15 verschillende stakeholders. Denk hierbij aan bedrijfsartsen, huisartsen, verzekeringsartsen, arbeidsdeskundigen, andere beroepsgroepen als KNMG, psychologen, kerndeskundigen en arboverpleegkundigen, arbodiensten, re-integratiebedrijven en interventiebedrijven, werkgevers, werknemers, OR leden, hoogleraren, verzekeraars, overheid en NCVB.

Daarnaast wordt een enquête uitgezet onder zowel bedrijfsartsen, werkgevers als werknemers.

De enquête onder de leden van de NVAB zal naar verwachting in maart-april 2011 worden uitgezet. Bestuur en Kwaliteitsbureau hopen op een grote respons!

Sterk naar Werk, ziek en mondig in de 1e lijn

In 2008 startte het project Sterk naar Werk, ziek en mondig in de 1e lijn. Een samenwerkingsverband tussen Welder, voorheen het Breed Platform voor Verzekerden en Werk en de NVAB. Een mooie kans voor de NVAB om de factor arbeid in de eerste lijn meer bekendheid te geven. Maar ook een unieke aangelegenheid om te streven naar doelgroepver-

breiding en vrije toegang tot de bedrijfsarts. En ander belangrijk doel voor de NVAB was de kans op vervolfinanciering van de projecten door bijvoorbeeld de ziektekosten- of inkomensverzekeraar. Hiermee zijn meteen de doelstellingen van het project benoemd, op een doelstelling na, namelijk het bevorderen van de mondigheid van de cliënt en het bevorderen van de zelfregie.

Kort historisch perspectief

Arbo-curatieve samenwerking komt moeilijk tot stand. De verklaring hiervoor is dat de Nederlandse gezondheidszorg een nadrukkelijke scheiding kent tussen de behandeling van een cliënt en de beoordeling bij ziekteverzuimbegeleiding. In 1864 besloot de Nederlandse Maatschappij ter bevordering van de Geneeskunde (NMG) dat artsen zich moesten onthouden van het geven van verklaringen aan eigen patiënten, omdat dit de vertrouwensband tussen arts en patiënt zou kunnen schaden. De NMG, later de KNMG, heeft dit standpunt nooit meer verlaten. Artsen in de curatieve sector hebben daardoor ook weinig belangstelling voor de vraag of hun patiënten werken of verzuimen. Daarnaast is er weinig oog voor werk en de relatie met gezondheidsklachten. Vanaf het eind van de jaren negentig nam de aandacht voor het ontbreken van arbo-curatieve samenwerking toe. In 1997 sloten de LHV en de NVAB daarom een convenant waarin de samenwerking tussen beide beroepsgroepen werd vastgelegd. Drie jaar later startte een uitgebreid implementatieprogramma met vier landelijke kenniscentra voor arbeidsrelevante aandoeningen en veertien regionale samenwerkingsprojecten. Doel van dit programma, gefinancierd door de ministeries van VWS en SZW en gecoördineerd door ZonMw, was de aandacht voor arbeid en verzuim te vergroten in de curatieve zorg, de kennis en de deskundigheid over arbeidsrelevante aandoeningen te verruimen en de samenwerking tussen behandelend arts en de bedrijfsarts te bevorderen. En niet te vergeten de aandacht voor arbeid in multidisciplinaire richtlijnen. In 2006 lanceerde de NVAB het project "de bedrijfsarts in de eerste lijn".

Opzet van het onderzoek

Uiteindelijk heeft Sterk naar Werk 15 innovatieve projecten opgeleverd. Bedrijfsartsen, arbeidsdeskundigen en zorgverleners verbonden aan een gezondheidscentrum in de 1e lijn konden

een voorstel indienen voor een regionaal samenwerkingsplan gericht op cliënten met tijdelijke of blijvende gezondheidsbeperkingen. Aan de Sectie Arbeid en Gezondheid van het UMC St Radboud is gevraagd Sterk naar Werk te ondersteunen middels evaluatieonderzoek. Voor wat betreft de uitkomsten van het onderzoek beperkt dit onderdeel van het jaarverslag zich tot die uitkomsten die samenhangen met de doelstellingen van de NVAB.

Uitkomsten van het onderzoek

1. Aandacht voor de factor arbeid in de eerste lijn

De komst van de bedrijfsarts en arbeidsdeskundige in de 1^e lijns setting wordt als waardevol gezien. Huisartsen beseffen namelijk dat zij zelf te weinig tijd of kennis hebben over arbeidsgerelateerde gezondheidsklachten en sociale wet- en regelgeving. Zij herkennen ook de wisselwerking tussen gezondheidsbeleving en participatie maar zien dit niet als hun eigen kerntaak. De huisartsen willen deze expertise graag binnen het Gezondheids Centrum behouden, mits er sprake is van continuïteit en dit hangt samen met de vervolffinanciering. Opvallend is het feit dat er meer verwijzingen naar de bedrijfsarts waren in gezondheidscentra waar bedrijfsartsen al aanwezig waren voordat het project startte. Noks Nauta wijdt dit in een van de door haar geschreven onderzoeken aan het vertrouwen dat ontstaat bij langer durende samenwerking

2. Doelgroepverbreding en vrije toegang tot de bedrijfsarts

In de setting van de eerste lijn werden ook andere doelgroepen bereikt: mantelzorgers, vrijwilligers en zzp'ers. De zzp'ers waren zelfs een doelgroep van een van de regionale initiatieven! Maar ook hier geldt dat de uitkomsten mager zijn en niet statistisch significant. De huisarts blijkt toch nog een blinde vlek te hebben als het gaat om zzp'ers, WAO'ers die weer aan het werk willen, vrijwilligers, mantelzorgers, schoolverlaters etc. Sterk naar Werk was mede bedoeld om de expertise van de bedrijfsarts toegankelijk te stellen voor mensen die geen vrije toegang hebben tot de bedrijfsarts. Uit het onderzoek is gebleken dat nog vooral werknemers worden verwezen die in principe wel bij een bedrijfsarts terecht kunnen.

3. Vervolffinanciering

Als maat voor de uitkomst van het onderzoek is

genomen de Social Return of Investments (SROI). Met behulp van de SROI wordt een geldelijke waarde toegekend aan de te verwachten opbrengsten. Een ruim deel van de baten is niet direct financieel zichtbaar te maken zoals minder WIA instroom of een zorgconsumptie die verminderd. Uiteindelijk komt het er op neer dat doormiddel van het onderzoek niet aan de verzekeraars kan worden hard gemaakt dat het ze geld oplevert en daardoor is het tot op heden niet gelukt om de vervolffinanciering voor elkaar te krijgen.

Het project Sterk naar Werk heeft eens te meer aangetoond hoe complex het is om twee afzonderlijke domeinen van de gezondheidszorg optimaal met elkaar te laten communiceren en samenwerken. De traditionele scheiding in Nederland van curatieve zorg en controle op ziekteverzuim (sinds halverwege de 19e eeuw!) speelt daarin een diep verankerde culturele rol. Maar ook de privatisering en commercialisering van de arbozorg in de jaren negentig van de vorige eeuw laat diepe sporen na. Vanaf midden jaren negentig zijn er diverse pogingen en projecten geweest met als doel de arbo curatieve samenwerking gestalte te geven, met een betrekkelijk beperkt resultaat: er heerste veel wantrouwen vanuit de curatieve sector richting bedrijfs- en verzekeringsgeneeskundigen.

Dat bleek niet snel en gemakkelijk af te breken maar is niettemin aan het verbeteren. Elk project in deze sfeer heeft daaraan een steentje bijgedragen. Dat geldt zeker ook voor het project Sterk naar Werk. Voor het eerst werd op een iets grotere schaal (15 gezondheidscentra) en langere termijn (twee tot drie jaar) de samenwerking op lokaal niveau gestalte gegeven: een bedrijfsarts in een gezondheidscentrum die op collegiale basis meedraait in de zorg heeft duidelijk toegevoegde waarde voor het behandelen van arbeidsgerelateerde aandoeningen. Het vertrouwen in elkaars expertise groeide, werd minder competitief en meer collegiaal ingevuld.

Belangrijk is ook dat daarmee inhoud werd gegeven aan een belangrijk inzicht uit de (evidence based) arbeidsgeneeskunde: als mensen kunnen werken en participeren worden ze eerder beter en gaan klachten eerder over dan wanneer ze inactief thuis zijn. Dat nieuwe paradigma is mede door de diverse projecten op het vlak van arbeid en gezond-

heid gemeengoed aan het worden. Sterk naar Werk heeft daar stevig aan bijgedragen, ook al mag helaas niet geconcludeerd worden dat het einddoel al is bereikt, namelijk dat de juiste deskundigheid op dit vlak voor iedereen die daar belang bij heeft, beschikbaar is. Goede arbeidsgeneeskundige zorg is nog steeds slechts beschikbaar voor een deel van de werkenden in Nederland (naar schatting 60 à 70%) en nog steeds zijn huisartsen en medisch specialisten gemiddeld genomen niet in staat arbeidsgerelateerde gezondheidsproblemen adequaat in hun consultvoering op te nemen. Er blijft genoeg te doen... doodzonde dat de Sterk naar Werkprojecten hun voorbeeldfunctie niet langer vast hebben kunnen houden door ontoereikende financieringsmogelijkheden. “

Wajong: werken naar vermogen. Samenwerkende beroepsgroepen in de regio

Samenwerken met andere beroepsgroepen vindt de NVAB belangrijk. Daarom ging zij in op de uitnodiging van de NVvA om zitting te nemen in de stuurgroep van het project Wajong: werken naar vermogen. Samenwerkende beroepsgroepen in de regio. In 2010 vond een eerste bijeenkomst plaats van de stuurgroep. In deze stuurgroep waren diverse disciplines vertegenwoordigd die met Wajongeren te maken hebben. Het project gaat om de samenwerking tussen professionals die Wajongeren ondersteunen op weg naar de arbeidsmarkt. De centrale vraag in het project is hoe de verschillende disciplines werken naar vermogen onder Wajongeren vanuit hun professionele kennis en kwaliteiten het beste kunnen ondersteunen. In dit project gaat het met name om de professional die met de doelgroep Wajongeren te maken hebben. In het project formuleren de beroepsgroepen in directe samenspraak met de Wajongeren een verbeterde samenwerking. In 2011 gaat het project van start.

Werkgroep Gedrag

Sinds begin 2010 participeert de NVAB samen met Beroepsvereniging voor Arbeids- en Organisatiedeskundigen (BA&O), de Nederlandse Vereniging voor Arbeidshygiëne (NVvA) en de Nederlandse Vereniging voor Veiligheidskunde (NVVK) in de convenantswerkgroep De Menselijke Factor. Het doel van de werkgroep is de integratie te bevorderen van de onderzoeksgebieden veiligheid, omgevingsfactoren en psychosociaal gedrag.

Capaciteitsorgaan

Het Capaciteitsorgaan heeft voor het eerst sinds 2003 weer een raming gedaan voor het aantal op te leiden bedrijfsartsen. De NVAB heeft geparticipeerd in zowel de werkgroep als de stuurgroep. In december is het Capaciteitsorgaan met schokkende cijfers naar buiten gekomen over de toekomst van het specialisme bedrijfsarts. Om tegen 2022 te beschikken over voldoende bedrijfsartsen zal de jaarlijkse instroom in de opleiding voor bedrijfsartsen moeten stijgen tot ruim 200 per jaar, terwijl de huidige instroom gedaald is tot 20 artsen per jaar. Rond het hoogtepunt rond 2001/2003 werden er ruim 100 bedrijfsartsen per jaar opgeleid.

De NVAB heeft over de bedrijfsartsenopleiding al eerder de noodklok geluid bij de ministeries van SZW en VWS. Met dit rapport van het Capaciteitsorgaan worden de zorgen van de NVAB nader onderbouwd. Samen met KNMG, de sinds kort bij de federatie aangesloten Koepel Artsen Maatschappij en Gezondheid (KAMG) en NVVG wordt deze problematiek onder de aandacht gebracht bij de Ministeries. De markt functioneert hier apert onvoldoende, wil de BV Nederland beschikken over een gezonde en flexibele beroepsbevolking, dan zullen er voldoende arbeids- en bedrijfsgeneeskundigen moeten zijn. Hetzelfde geldt in feite voor de andere sociaal-geneeskundige beroepen. De overheid zal de opleiding van alle sociaal-geneeskundigen moeten stimuleren via financiële bijdragen uit een opleidingsfonds-nieuwe-stijl.

Pers/brieven

Columns Medisch Contact:

MC 2010-12, [Een mooi beroep](#)

MC 2010-10, [Help een Wajong-ere aan een baan](#)

MC 2010-07, [Wie bepaalt of iemand ziek is](#)

MC 2010-06, [Vroeg stoppen is niet meer hip](#)

MC 2010-04, [Past de werknemersarts in Nederland?](#)

MC 2010-03, [Na de val de trendbreuk!](#)

MC 2010-01, [Zware beroepen](#)

Media

november 2010, Arts in Spe: *Bedrijfsarts balanceert tussen belangen*

november 2010, tijdschrift Arbo: *Het hoe en waarom van preventief gezondheidsonderzoek*, Begin in de baarmoeder

- 19 november 2010, *Pilot bewijst dat PreventieConsult werkt in de praktijk*
- 6 november 2010, NRC: *Angst voor naalden en andere smoezen*. Personeel brengt met weigeren grieprik patiënten ziekenhuizen en verpleegcentra in gevaar.
- 21 oktober 2010, De Telegraaf: *Arboarts ziek van werkdruk*
- Rapport Vrije Universiteit Amsterdam: *Bedrijfsarts en loopbaan: onderzoek naar arbeidstevredenheid en loopbaanwensen bedrijfsartsen*
- 19 oktober 2010, *Help de bedrijfsarts verzuipt*
- juli 2010, HEMA: *Regels verlofaanvraag wegens ziekte*
- 28 juli 2010, Het Financieele Dagblad; *Hema-rel 'tekenend voor status arbo-arts'*
- 29 juli 2010, Het Financieele Dagblad; *Belang bedrijfsarts, vergrijzing noopt tot betere arbozorg*
- 12 mei 2010, *Past de werknemersarts in Nederland?*
- april 2010, BG magazine, jaargang 6 *Bedrijfsarts en casemanager: kemphanen of partners?* zie ook www.bgmagazine.nl
- 16 maart 2010, Intermediair *Waar blijft de bedrijfsarts? Een goede casemanager kent zijn plaats*

5.2. Financiën en structuur

Financiën

Het resultaat van 2010 was positief omdat de baten gunstiger uit vielen. Dit kwam door de rentebaten en de overige inkomsten waaronder reclame. De begroting van de BG-dagen was dit jaar goed ingeschat. Daarnaast zijn de lasten ruim binnen budget gebleven.

De vereniging NVAB staat er financieel gezond voor staat. Dat zou in deze onzekere tijden nog wel eens extra belangrijk kunnen blijken te zijn.

Professionalisering van het NVAB-bestuur

Het besturen van een grote vereniging is niet gemakkelijk. Het bestuur bestaat uit gemotiveerde en gedreven collega's die het besturen er in hun vrije tijd bij doen. Alleen de voorzitter is gemiddeld 2 dagen per week ter beschikking. Alle bestuursleden willen ons vak op de kaart zetten. Dat kost veel tijd en energie, toch is het resultaat niet altijd wat men er van verwacht (zowel zelf als de omgeving). Sommigen voelen dan dat zij tekortschieten, en dat geeft dan weer een energielek. Door die wegsij-

pelende energie, lukt het niet alle bestuursleden de termijn van 4 jaar vol te maken, laat staan 2 termijnen. Dat is weliswaar niet altijd te relateren aan hoe het bestuur onderling, en in samenhang met het Kwaliteitsbureau, functioneert – ook zaken als tijdsbeslag, drukke werkkring, weinig faciliterende houding van werkgever spelen een rol – maar het leek het bestuur wel verstandig om extern advies te vragen om het functioneren van het bestuur, in samenhang met het Kwaliteitsbureau, onder de loep te nemen. Doel daarbij is zo veel mogelijk continuïteit te creëren, althans zo veel als nodig is om consequent te zijn op het gebied van een lange termijn visie.

Want juist die is zo belangrijk voor ons vak. Hoe kan het bestuur professionaliseren? Met professionalisering beogen organisaties dat het voortbestaan van de organisatie op termijn geborgd is; dat de continuïteit van beleid gewaarborgd is; dat minder energie nodig is om de doelen van de organisatie te bereiken; dat de visie op de organisatie en de bijbehorende structuur niet meer afhankelijk zijn van persoonlijke visie of invulling, en dat inzet van middelen effectief is. Bij deze professionaliseringsslag heeft het bestuur in 2010 hulp gekregen van A. Janzen. Zij is gespecialiseerd in veranderingsmanagement. De eerste stappen in aanwezigheid van haar zijn inmiddels gezet. Interviews zijn afgenomen met alle bestuursleden, alsmede met de directeur en een senior-beleidsmedewerker van het Kwaliteitsbureau. Gedurende een sessie van 2,5 uur spraken de betrokkenen over de organisatie doelen. Hoe is het beeld van de NVAB nu en waar willen wij heen? Dit was verassend en gaf vooral veel inzicht. Zorgt dit er voor dat er minder energie weglekt? Op dit moment wordt de NVAB vooral gezien als een klassieke, wetenschappelijke en betrouwbare organisatie. Maar waar willen wij heen? Naar een meer ondernemende, vernieuwende, politiekgerichte en ondersteunende organisatie. A. Janzen schreef een rapport met concrete aanbevelingen voor het bestuur om verder te ondersteunen bij deze professionaliseringsslag. Onderscheid is gemaakt in diverse bestuursstijlen, die allemaal aanwezig zijn in het huidige bestuur: toezichhoudend, voorwaardenscheppend en executief. Deze stijlen vloeiend deels voort uit de diverse functies die men in het bestuur inneemt en deels uit persoonlijke voorkeuren. Inmiddels heeft het bestuur te kennen gegeven op concrete onderwerpen – preventie-consult, e-learning, Onderwijs

& Wetenschap – meer direct te willen samenwerken met de medewerkers van het Kwaliteitsbureau die zich met die onderwerpen bezig houden. Daardoor functioneert de NVAB meer als organische eenheid, dit lijkt al weer energie op te leveren. In 2011 gaat het bestuur verder om de diverse aanbevelingen te vertalen naar concrete acties.

5.3 Onderwijs en wetenschap

In het bestuur zijn drie leden belast met de portefeuille Onderwijs en Wetenschap (O&W). In 2010 zijn er twee leden helaas vertrokken deels door het tijdsbeslag van dit bestuurwerk. Zij zijn gelukkig tijdig vervangen door twee enthousiaste nieuwe bestuursleden. Daarnaast is er sinds september 2010 deskundige ondersteuning vanuit het Kwaliteitsbureau voor de drie portefeuillehouders van O&W. Deze portefeuillehouders hebben een vertegenwoordiging in de volgende commissies:

- Commissie Richtlijnontwikkeling en Wetenschap (CROW)
- Autorisatie commissie en de
- Accreditatie commissie.

Verder is er een vaste vertegenwoordiging vanuit het bestuur in het Accreditatie Bureau Sociale Geneeskunde (ABSG).

Aandachtsgebieden zijn in 2010 geweest:

Onderwijs: inventariseren van het thema “Arbeid en Gezondheid” (A&G) in de basisopleiding geneeskunde, consequenties van het nieuwe kaderbesluit voor de opleiding tot bedrijfsarts, de instroom in de beroepsopleiding, de na- en bijscholing en de accreditering.

Wetenschap: verdere richtlijn- en leidraadontwikkeling, autorisatie, kwaliteit van zorg en de aanstelling van een hoogleraar.

5.3.1 Onderwijs

Basisopleiding geneeskunde

Door het Kwaliteitsbureau van de NVAB is geïnventariseerd waar het thema A&G terugkomt in de basisopleiding van de acht verschillende medische faculteiten. De uitkomst is dat alle faculteiten aandacht besteden aan dit thema in hun curriculum. In het eerste deel van de geneeskunde studie (ba-

chelor) maken alle studenten beperkt kennis met het thema A&G, bijv. in een specifiek blok van 1-2 weken of in een paar colleges met een ander thema.

In de master worden de keuzemogelijkheden voor de studenten groter in de vorm van stages en onderzoek, maar helaas besteden dan steeds minder studenten tijd aan dit thema.

Hierdoor is de kennis over het beroep van bedrijfsarts gering. Het ‘probleem’ zit ingeweven in het Raamplan van de artsopleiding; sociale geneeskunde komt hierin nauwelijks als zelfstandige eindterm naar voren. Daarom krijgt het thema ook nergens veel prioriteit in het curriculum. Dit heeft zijn negatieve uitwerking op de beeldvorming over het beroep van bedrijfsarts.

Door dr. M.B.M. Soethout is in 2009 onderzoek naar de beroepsvoorkeur van 125 geneeskundestudenten gedaan. Hieruit blijkt dat slechts 38% van de studenten vindt goed bekend te zijn met het beroep van bedrijfsarts en dat slechts 2% het graag wil worden.

Het streven van het bestuur is om per faculteit een contactpersoon te benoemen om tot verbetering te komen.

De opleiding tot bedrijfsarts

In het Kaderbesluit College Sociale Geneeskunde 2008 ligt besloten dat de beroepsvereniging participeert in de onderwijscommissie van een opleiding. Bij twee van de drie opleidingsinstituten is dit gerealiseerd door vertegenwoordigers van de NVAB in hun onderwijscommissies plaats te laten nemen. Hun rol is om de opleiding te informeren over de visie van de NVAB op het beroepsprofiel en de ontwikkelingen in de professie. Verder is een opleidingsinstituut verplicht om een opleidingsplan vast te stellen dat zowel de organisatie als de inhoud van het praktische en het cursorische gedeelte van de opleiding betreft.

Het opleidingsplan is gebaseerd op de uit de visie bekende CanMeds-competenties, waarbij voor het profiel bedrijfsarts onderscheid gemaakt wordt in twee hoofdgroepen. De eerste groep richt zich op het behoud en herstel van de arbeidsgeschiktheid en de andere groep richt zich vooral op de verbetering van de arbeidsomstandigheden. Het competentiegerichte opleidingsplan moet door de wetenschappelijke vereniging beoordeeld worden. Hiervoor heeft de SGRC in 2009 een beoordelingsprotocol beschreven. In 2010 zijn twee

opleidingen beoordeeld volgens dit protocol. Er zijn bij deze beoordelingen over het grote geheel geen knelpunten ervaren. De beoordelingen van de bestuursleden zijn besproken in het hoofdenoverleg met de SGRC.

In de toekomst is het streven om dit een bestuurslid O&W en de medewerker van het Kwaliteitsbureau te laten doen.

Door de visitatiecommissie van de SGRC opleidingsinrichtingen is gevraagd of het verrichten van de vijf kerntaken niet in meerdere sectoren of branches dient plaats te vinden. Hierop zal begin 2011 een NVAB standpunt zijn geformuleerd.

Na- en bijscholing en accreditering

Vele diverse cursussen, trainingen of opleidingsmodules worden door verschillende aanbieders verzorgd ten behoeve van herregistratie van bedrijfsartsen. Kwaliteitsbewaking door het Accreditatie Bureau Sociale Geneeskunde (ABSG) is hierbij een belangrijke kwestie. Eén van de O&W bestuursleden is voorzitter van het ABSG. Op de website van het ABSG is te vinden welke nascholing geaccrediteerd is.

De ABSG is bezig het proces te faciliteren om het visiteren van de na- en bijscholing mogelijk te maken. Op initiatief van de NVAB is er een pilot opgezet en uitgevoerd om de na- en bijscholing te auditeren. Twee nascholingen zijn eind 2010 voor het eerst ter plekke geauditeerd. Deze pilot wordt ook gevolgd door het Commissie van Uitvoering (CvU), waardoor ook andere wetenschappelijke artsenverenigingen dit kunnen gaan doen.

Verder is de harmonisatierichtlijn in grote lijnen geïmplementeerd maar er wordt nog bekeken, in overleg met de ABSG en de SGRC, wat de consequenties zijn voor de wijze van accrediteren. Deze zal in 2011 geëvalueerd worden en mogelijk bijgesteld.

De BG-dagen in mei met als metafoor “It takes two to tango” zijn dit jaar weer goed bezocht en geëvalueerd.

5.3.2 Wetenschap en kwaliteit van zorg

Er wordt door ons deelgenomen aan de *Commissie Richtlijnontwikkeling en Wetenschap (CROW)*. Deze commissie ondersteunt het bestuur bij de benoeming van een bedrijfsarts tot de eerste “NVAB hoogleraar” en houdt zich vooral bezig met de ontwikkeling van diverse richtlijnen en leidraden, waarbij het NVAB-bestuur aandacht

vraagt voor de implementatie in de bedrijfsartsenpraktijk hiervan. Het bestuur wil hiervoor ook *E-learning* gaan inzetten en heeft dit door het Kwaliteitsbureau laten onderzoeken. Daarnaast hebben wij meegewerkt aan de autorisatie volgens het AGREE instrument van de multidisciplinaire *Richtlijn Overspanning en Burnout*.

Hierbij zijn naast de NVAB, de NHG namens de huisartsen en de LVE namens de eerstelijns psychologen betrokken. Het autorisatieresultaat was dat deze richtlijn is “aan te bevelen onder voorwaarden”. Om aan deze voorwaarden te voldoen wordt deze richtlijn nog verder aangepast. Verder is er input geleverd in diverse bijeenkomsten van de KNMG over het vaststellen van het *Algemeen Kwaliteitskader van de KNMG*.

Over de kwaliteit van de zorg is regelmatig discussie op basis van publicaties over de soms slechte zorg door specialisten, in kranten, op TV en internet. Mede hierdoor is door de KNMG en de wetenschappelijke beroepsverenigingen dit initiatief genomen om de kwaliteit van de geneeskundige zorg te borgen. Dit heeft het doel om beter te voldoen aan de sterkere vraag naar uniforme kwaliteit en transparantie van medisch handelen. De implementatie van richtlijnen en visitatie kunnen hieraan een bijdrage geven.

5.4. Visitatie

2010 stond voor wat betreft de visitatie in het teken van de voorbereiding op het verwerken van grote aantallen visitaties. In 2009 werd door het College Sociale Geneeskunde (CSG) het verzoek van de NVAB behandeld om ingaande 2011 visitatie als verplicht onderdeel van de herregistratie op te nemen. Aldus werd besloten en te verwachten was dat zich in de aanloop daar naartoe veel leden zouden aanmelden om geëvalueerd te worden.

Vanaf eind 2009 nam het aantal aanmeldingen voor visitaties exponentieel toe. In 2010 werden al 307 bedrijfsartsen geëvalueerd. Dat zal in 2011 toenemen tot ongeveer 400. De logistieke uitdaging die dat met zich meebrengt is groot geweest. Om een en ander zowel procesmatig als inhoudelijk in goede banen te kunnen leiden werd de stafcapaciteit uitgebreid en het aantal opgeleide visitatoren verhoogd naar 45. Verder werd een evaluatie uit-

gevoerd onder de tot dan toe gevisiteerden. Doel daarvan was om lering te trekken uit de ervaringen tot dan toe en een goed onderbouwde update van de visitatie-instrumenten te ontwikkelen.

De evaluatie leerde dat gevisiteerden, met de nodige kanttekeningen, over het algemeen positief waren over de vraag of het visitatietraject leidde tot verbetering van hun professioneel functioneren. Het proces en de instrumenten zijn voor verbetering vatbaar, maar de geleide reflectie over het eigen handelen als bedrijfsarts, gecombineerd met de feedback van cliënten, collega's en opdrachtgevers, leidt tot verbeterplannen waarvan de uitvoering de beroepsgroep zeker ten goede zal komen.

Voor het eerst worden niet alleen de 'early adaptors' van kwaliteitsinstrumenten bereikt, maar komen letterlijk alle bedrijfsartsen aan de beurt. Een belangrijke stap in het bereiken van de NVAB-achterban. Visitatie heeft de NVAB, middels de rapportages van visitatoren, veel geleerd over wat er in de beroepsgroep speelt. Belangrijk is te weten of en hoe EBM richtlijnen in de praktijk een rol spelen, hoe de arbeidsomstandigheden van bedrijfsartsen en andere randvoorwaarden van invloed zijn op de beroepsuitoefening, wat de stemming is onder de leden van de beroepsgroep. Visitatie-uitkomsten zijn daarmee een permanente moni-

tor op het beroep, de beroepsuitoefening en de beroepsbeoefenaren.

Het CSG-besluit in 2009 houdt in dat ook anderen dan de NVAB een geldig visitatiemodel mogen ontwikkelen en aanbieden na goedkeuring van de NVAB. De CVB heeft in de loop van 2009 daarvoor criteria opgesteld. In haar decembervergadering heeft het bestuur deze criteria, op basis van een advies van de CVB, vastgesteld. In 2010 werd door een grote arbodienst een kort geding aangespannen tegen de NVAB met als inzet visitaties uitsluitend uit te laten voeren door visitatoren die in dienst waren van de betreffende arbodienst. De NVAB was daar ten principale niet mee akkoord en de kantonrechter heeft de NVAB in het gelijk gesteld.

Met diverse andere partijen is wel overeenstemming bereikt over substitutie van onderdelen van het visitatie-instrumentarium.

Voor meer informatie over visitatie zie ook verslag CVB.

5.5. IT

Zie voor informatie op dit gebied bij werkgroep ESMD.

6. KWALITEITSBUREAU NVAB

Het Kwaliteitsbureau NVAB is gevestigd op de 8e etage van de Churchillaan 11 te Utrecht. (onderhuur bij CBO, Kwaliteitsinstituut voor de gezondheidszorg).

De personele bezetting bestond in 2010 uit:

Dr. C. van Vliet (Kees)

directeur (1 fte)

Drs. J.H.M. Manders (Jos)

senior beleidsmedewerker (0,8 fte)

Dr. C.T.J. Hulshof (Carel)

coördinator richtlijnontwikkeling (0,4 fte)

Dr. A.P. Nauta (Noks)

projectleider (0,6 fte)

Dr. D. J. Bruinvels

projectleider (vanaf 01-09-2009, 0,8 fte)

Dr. A.N.H. Weel (André)

projectleider (0,6 fte)

Drs. J.C.M. Gerritsen (Jacqueline)

projectleider (0,7 fte)

M. Lebbink (Marian)

projectcoördinator (0,9 fte)

S. Kwint (Sabrina)

managementassistente (0,4 fte)

G. Jekel (Gerda)
managementassistente (0,6 fte)
I. Wieman (Ingrid)
managementassistente (0,6 fte)
E. van 't Klooster (Esther)
managementassistente (0,6 fte vanaf 1-11-2010)
Daarnaast wordt voor de uitvoering van projecten externe capaciteit ingehuurd.

De werkzaamheden van het Kwaliteitsbureau NVAB bestaan uit drie onderdelen:

1. Inhoudelijke ondersteuning van het NVAB-bestuur bij beleidsontwikkeling en beleidsuitvoering.
2. Inbreng, op niveau van directeur en beleidsmedewerker, van NVAB-beleid/visie in werkgroepen en projecten van de federatie KNMG.
3. Uitvoering van projecten die de kwaliteit van handelen en/of positionering van bedrijfsartsen ondersteunen.

De werkzaamheden onder 1 en 2 zijn uitgevoerd met de gelden die door de NVAB beschikbaar zijn gesteld.

De projecten onder 3 worden uitgevoerd met subsidies van o.a. SZW, VWS, Stichting Instituut GAK en ZonMw. In 2009 heeft de NVAB ook financiële

middelen beschikbaar gesteld voor het uitvoeren van een aantal projecten.

Het Kwaliteitsbureau NVAB valt juridisch onder de Stichting NVAB. Het bestuur van de Stichting NVAB bestaat uit vijf leden: drie leden uit het NVAB-bestuur en twee externe leden.

De samenstelling van het bestuur van de Stichting NVAB is per 31-12-2010:

Mr. P.E. (Pieter) Rodenburg (NVAB)
voorzitter

F.A.M. (Freek) Broekman (NVAB)
penningmeester

T.M. (Thérèse) Miermans-Lousberg (NVAB)
lid

M.E.M. (Machel) Nuyten (onafhankelijk lid)
lid

P.F. (Paul) van Kruining (onafhankelijk lid)
lid

De inhoudelijke verbondenheid tussen Vereniging NVAB en Stichting NVAB is gewaarborgd door de gedeeltelijke personele unie met het bestuur van de Vereniging, en door de statuten van de Stichting waarin is vastgelegd dat de Stichting tot doel heeft om de doelstellingen van de NVAB uit te voeren.

6.1. Inhoudelijke ondersteuning van het NVAB-bestuur bij beleidsontwikkeling en beleidsuitvoering

Het Kwaliteitsbureau NVAB (KBN) draagt op verzoek van het NVAB-bestuur volgens een vooraf vastgesteld jaarplan bij aan de voorbereiding en uitvoering van het NVAB-beleid. Directeur en medewerkers van KBN hebben meegewerkt aan de activiteiten die onder de verschillende portefeuilles elders in dit jaarverslag zijn beschreven. De directeur participeert als adviseur in de vergaderingen van het NVAB-bestuur, het agendaoverleg en de NVAB-retraites.

Vanuit KBN ondersteunen directeur en beleidsmedewerker het NVAB-bestuur bij het onderhouden en actualiseren van het relatienetwerk (o.a. overheid, werkgevers, werknemers, zorgverzekeraars, arbodiensten, universiteiten, opleidingsinstellingen), ook door het geven van lezingen over NVAB-

beleid en -projecten en deelname aan relevante congressen en symposia.

Medewerkers van KBN hebben ondersteuning geleverd, inhoudelijk en in een aantal gevallen als ambtelijk secretaris, aan diverse NVAB-commissies. Het betreft: de Commissie Visitatie Bedrijfsartsen, de Commissie Beroepsuitoefening en Ethiek, de Commissie Wet en Regelgeving, de Commissie Richtlijnontwikkeling en Wetenschap en de Autorisatiecommissie. De inhoudelijke activiteiten van deze commissies worden elders in dit jaarverslag beschreven.

Vanuit KBN werd ook deelgenomen aan het LOVE-overleg. Dit Landelijk Overleg Voor Eerstelijnszorg is een door VWS geïnitieerd platform waar informatie uitgewisseld kan worden tussen alle profes-

sionals uit de eerste lijn en waar input wordt geleverd aan de ontwikkeling van de VWS-beleidsvisie met betrekking tot de eerste lijn.

Kwaliteitsbureau NVAB onderhield ook contacten met de NPHF (Nederlandse Public Health Federatie), waar de NVAB zich in 2007 bij heeft aangesloten.

Ook onderhield KBN intensieve contacten met de andere beroepsverenigingen van arboprofessionals. Zij hebben zich voor uitvoering van projecten verenigd in de Stichting PPM. Samen met de Stichting PPM is het project 'Arbokennis ontsloten' uitgevoerd. Dit project heeft geresulteerd in kennisdossiers over een groot aantal arbo-onderwerpen die zijn te raadplegen via www.arbokennisnet.nl. Het ministerie van SZW organiseerde in juni 2010 een afsluitende conferentie over dit project. De beroepsverenigingen hebben ervoor gepleit om gelden beschikbaar te stellen voor multidisciplinaire evidence based richtlijnontwikkeling. In de loop van 2010 heeft dit geresulteerd in de opdracht van TNO Kwaliteit van Leven aan het Kwaliteitsbureau NVAB en PPM een vijftal multidisciplinaire richtlijnen te ontwikkelen in 2011 en 2012. TNO is hiertoe in de gelegenheid gesteld door een rijksbijdrage van het ministerie van SZW voor het project 'Onderzoek en informatievoorziening voor Arbodeskundigen'.

Met Boaborea, de branche-organisatie voor arbodiensten en re-integratiebedrijven, werden ook contacten onderhouden. Die resulteerden o.a. in een invitational conference over de opleiding tot bedrijfsarts.

Kwaliteitsbureau NVAB was ook betrokken bij de voorbereiding van een tweetal invitationals door de Commissie Arbeidsomstandigheden (d.d. 9-6-2009 en 30-6-2009) over de structuur en financiering van de bedrijfsgezondheidszorg. Dit leidde tot een opdracht aan Astri om onderzoek te doen naar de verbetermogelijkheden van de Nederlandse ar-

bozorg. In 2011 zal daarover aan de betrokken ministeries worden gerapporteerd.

De NVAB heeft zich formeel aangesloten bij het partnership Preventie Overgewicht Nederland (PON). Vanuit KBN is geparticipeerd in de werkgroep van het PON die zich bezighoudt met de implementatie van richtlijnen op dit gebied.

Ook dit jaar verzorgde Kwaliteitsbureau NVAB wederom 'De Vraagbaak': de elektronische ledenservice voor vakinhoudelijke vragen over onder anderen:

- de (interpretatie en toepassing van) NVAB-richtlijnen
- medisch-inhoudelijke onderwerpen en evidence-base medicine
- NVAB-standpunten over beroepsuitoefening en ethiek
- de leidraad Aanstellingskeuringen
- de leidraad Verplichte medische keuringen van werknemers tijdens hun dienstverband
- influenzapandemie en het handelen van de bedrijfsarts
- verwijzen door de bedrijfsarts.

Wat betreft de vragen die worden voorgelegd aan vraagbaak@nvab-online.nl valt op dat deze meer tijd vragen om verantwoord te beantwoorden. De eerder geconstateerde tendens naar meer moreel-ethische vraagstukken en complexere vragen lijkt zich voort te zetten. De antwoorden op vragen over het eigen regiemodel, vragen over de rol van de casemanager, vragen over contracten hebben verregaande juridische consequenties. Het aantal voorvallen van 'malpractice' lijkt toe te nemen: bedrijfsartsen die in de knel komen door contracten die op gespannen voet staan met de regelgeving of met de professionele standaarden. Het is mede daarom dat het verenigingsbestuur zich beraadt over meer mogelijkheden voor juridische dienstverlening aan leden van de NVAB.

6.2. Inbreng van NVAB-beleid/visie in werkgroepen en projecten van de federatie KNMG

In 2010 participeerde Kwaliteitsbureau NVAB in twee werkgroepen van de Federatie KNMG:

- De gecombineerde werkgroep Arts en Arbeid/Preventie

- De begeleidingsgroep Algemeen Kwaliteitskader artsen.

Naar aanleiding van discussies in deze groepen maar ook vanwege de eerdergenoemde toene-

mende landelijke belangstelling voor de visie van de NVAB met betrekking tot doelgroepverbreding en eventuele duale financiering van arbeidsgeneeskunde, is onder leiding van KNMG Consult een discussienotitie gemaakt: "Zorgtekorten en zorgbehoefte arbeid en gezondheid". Naar aanleiding van deze notitie is een discussie over hoe en door wie arbeidsgerelateerde (liever nog: participatie – gerelateerde) zorg verleend dient te worden verder toegespitst. In 2011 zal deze discussie worden voortgezet. De winst van deze discussie is dat de betrokkenheid van meerdere medische beroepsgroepen bij arbeid en gezondheid daarmee gestimuleerd is.

Kwaliteitsbureau NVAB werkte eveneens mee aan de KNMG-werkgroep Algemeen Kwaliteitskader.

Deze werkgroep leverde eind 2009 een concept met aanbevelingen over het bevorderen en borgen van kwaliteit voor de beroepsgroep artsen. In dit kader bleek de door Kwaliteitsbureau NVAB ontwikkelde visitatiesystematiek bijzonder interessant voor de andere federatiepartners van de KNMG. Medio 2010 is deze nota in KNMG verband breed besproken. De afronding wordt verwacht begin 2011.

De directeur participeerde in het directeuren-overleg (DO) van de KNMG. In het DO vindt voorbereiding plaats van de besluiten die aan het Federatiebestuur van de KNMG worden voorgelegd.

6.3. Uitvoering van projecten die de kwaliteit van handelen en/of positionering van bedrijfsartsen ondersteunen

In 2010 is in opdracht van de het NVAB-bestuur een aantal extra projecten uitgevoerd.

Productenboek

Een werkgroep van enkele NVAB-leden heeft met ondersteuning van medewerkers van het Kwaliteitsbureau een begin gemaakt met de ontwikkeling van het 'Productenboek bedrijfsgeneeskunde'. Om het streven naar duale financiering (zie Positioneringsnota De bedrijfsarts, dokter en Adviseur, 2007) kracht bij te zetten is optimale transparantie een noodzaak. De NVAB wil naar financiers duidelijk kunnen maken wat bedrijfsartsen bieden bij welke aandoeningen en bij welke doelgroepen, in navolging van andere medische disciplines. De inspanningen hebben geleid tot een eerste proeve voor een drietal producten en zal in 2011 worden uitgebreid en ter discussie gesteld.

Monodisciplinaire richtlijnontwikkeling en richtlijnimplementatie

De NVAB wil voorwaarden scheppen voor een hoogwaardige uitoefening van het vak van bedrijfsarts.

Eén van de activiteiten die ze hiertoe ontplooit is het ontwikkelen van mono- en multidisciplinaire richtlijnen. Naast het ontwikkelen van richtlijnen heeft de NVAB zich ook tot taak gesteld om een bijdrage te leveren aan de implementatie van richtlijnen. Om het gebruik te bevorderen publiceert de

NVAB de richtlijnen op haar website, biedt ze per richtlijn een aantal ondersteunende hulpmiddelen (eveneens via de website) en besteedt in het Tijdschrift voor Verzekerings- en Bedrijfsgeneeskunde (TBV) regelmatig aandacht aan de richtlijnen. Ook worden bedrijfsartsen door middel van het visitatieprogramma in aanraking gebracht met de richtlijnen en zal bekendheid en gebruik van richtlijnen middels de visitatie-instrumenten en verbeterplannen een stimulans krijgen.

In 2010 is door het NVAB-bestuur een nieuwe koers uitgezet. Het bestuur wil stimuleren dat in de toekomst ook gebruik wordt gemaakt van internettechnologie. E-learning kan worden benut als volgend middel om de NVAB-richtlijnen verder te implementeren. Er zal een digitale leeromgeving worden ingericht, die bereikbaar is via de website van de NVAB.

Het Netwerk Richtlijnen BGZ heeft in 2010 expliciet aandacht geschonken aan:

- De multidisciplinaire richtlijn Overspanning en Burnout en de daarbij behoren LESA. (Landelijke Eerstelijns Samenwerkings Overeenkomst)
- Ethiek en ethische afwegingen bij richtlijnontwikkeling
- Het gebruik van multidisciplinaire richtlijnen en de verschillen en overeenkomsten met de

VG protocollen

- Het 'Preventie Consult met betrekking tot cardio vasculair risicomanagement.

Nadat Kwaliteitsbureau NVAB in 2009 de bruikbaarheid verkend van het ADAPTE-instrument om richtlijnen die in een multidisciplinaire context of in andere landen zijn ontwikkeld te vertalen in monodisciplinaire richtlijnen voor het handelen van de bedrijfsarts (in Nederland) is gestart met de ontwikkeling van de NVAB-Richtlijn OSAS en Werk: advisering en begeleiding door bedrijfsartsen.

Website

Kwaliteitsbureau NVAB heeft activiteiten uitgevoerd om de onderdelen van de website waarvoor KBN verantwoordelijk is up-to-date te houden. Hierbij gaat het om de informatie onder vijf navigatieknoppen, te weten Ledenservice, Kwaliteitsbureau, Richtlijnen, Visitatie en English.

Preventieconsult cardio vasculair risicomanagement

Kwaliteitsbureau NVAB bleef namens de Vereniging NVAB betrokken bij de ontwikkeling het project van drie grote gezondheidsfondsen (Hartstichting, Nierstichting en Diabetesfonds verenigd in het project 'lekker lang leven') en huisartsen (LHV en NHG) rondom het preventieconsult cardio vasculair risicomanagement. Voorzitter P. Rodenburg vertegenwoordigt de Vereniging NVAB in het bestuurlijk overleg Preventieconsult. Het Kwaliteitsbureau verzorgde het secretariaat van het bestuurlijk overleg. Daarnaast werd er in een speciale werkgroep gewerkt aan de variant op dit programma vanuit de optiek van bedrijfsgeneeskunde. Doel is een evidence based screeningsinstrument voor hart-vaatziekten dat in het kader van PMO zou kunnen worden toegepast. Na een intensieve inhoudelijke discussie met betrokken partijen is er nu overeenstemming over de voorwaarden waaronder een praktijktest met cardio-vasculair risicomanagement door bedrijfsartsen plaats kan vinden in 2011.

Evaluatie PMO

Op basis van de evaluatie van het gebruik van de Leidraad PMO en de in kaart gebrachte ervaringen en wensen van de achterban werden activiteiten geformuleerd om de rol van de bedrijfsarts 'op de kaart te zetten' bij duurzaam inzetbaarheidsbeleid.

De eerste activiteit was een expertmeeting met als doel de rol van de bedrijfsarts en het PMO te definiëren bij duurzame inzetbaarheid. Op 28 oktober 2010 vond de expertmeeting plaats en er werd aan deelgenomen door uitvoerders van preventieve strategieën of preventieprogramma's in het veld van Arbeid en Gezondheid alsmede van scholing en beleid op dat terrein. Op basis van de tweede activiteit (selectie screeningsinstrumenten plus bijpassende interventies) zal voor 2011 een projectvoorstel aan het NVAB-bestuur worden voorgelegd om een praktijktest uit te voeren op basis waarvan de Leidraad PMO aangevuld kan worden met praktische hulpmiddelen en publiciteit kan worden gegeven aan de rol van de bedrijfsarts bij duurzaam inzetbaarheidsbeleid.

Ledenpanel

Een representatieve steekproef van 100 NVAB-leden hebben zich bereid verklaard om mee te werken aan de beantwoording van vragen die door NVAB-bestuur en/of Kwaliteitsbureau NVAB worden opgesteld. Bedoeling is om op deze wijze meer betrokkenheid en input van de achterban bij beleidsontwikkeling te creëren. In 2010 werd daarnaast een grootschalige ledenraadpleging georganiseerd onder alle leden van de NVAB. Aanleiding daartoe was de ontwikkeling van de Strategische Leidraad 2010-2015. Daaraan deden ruim 800 respondenten mee (ruim 40% van de leden), representatief voor de volledige beroepsgroep. Het Kwaliteitsbureau was nauw betrokken bij opzet en uitvoering van de ledenraadpleging. Elders in dit jaarverslag vindt u een samenvatting van de uitslag.

In 2010 heeft Kwaliteitsbureau NVAB met externe subsidiëring, (mee)gewerkt aan de volgende projecten:

- Factor arbeid in richtlijnen (*)
- Richtlijn Chronisch Vermoeidheidssyndroom (**) 216
- Balance@Work: Richtlijn Bewegen en gezonde voeding ter preventie van overgewicht (**)
222
- Bouwen en borgen (**) 224
- Visitatie 225
- Sterk naar werk (**) 227
- Multidisciplinaire Richtlijn Overspanning en Burnout 228
- Ethiek in richtlijnen (**) 236

- Multidisciplinaire richtlijn Aspecifieke Rugklachten (**) 237
- Multidisciplinaire richtlijn Enkelletsel (**) 237
- Multidisciplinaire richtlijn CANS (**) 238
- Richtlijn Influenzapandemie(***) 239
- Multidisciplinaire Richtlijnmodule Diabetes en Arbeid 240
- Handreiking re-integratie bij schoolverzuim door ziekte 241
- Nano-Trivia (**) 242
- Ontwikkeling 5 Multidisciplinaire richtlijnen (in vervolg op Arbokennis ontsloten) (**) 243
- Handreiking voor bedrijfsarts bij Depressiepreventie. (**)

(*) De NVAB-vertegenwoordigers voor het vormen van de Factor Arbeid in multidisciplinaire richtlijnontwikkeltrajecten zijn hieronder vermeld.

(**) Bij deze projecten is Kwaliteitsbureau NVAB geen hoofdaannemer, maar voert een onderdeel van het totale project uit.

(***) Zie: [Infectiepreventie van werkenden](#) (NVAB, KIZA, levende leidraad, versie 1 april 2010).

7. Nieuws betreffende commissies, werkgroepen en kringen

7.1. Commissie accreditatie (CA)

7.1.1. Samenstelling

E.A. Sprong	<i>voorzitter</i>
H. Jacobs	<i>lid</i>
T.I.M. Timmer	<i>lid</i>
E. Hustinx	<i>lid</i>
J.C.M. Bouwmans	<i>lid</i>
T.B.P. Miermans-Lousberg	<i>contactpersoon namens NVAB-bestuur</i>

7.1.2. Toelichting op de samenstelling

In 2010 is de commissie uitgebreid met 2 nieuwe leden; E. Hustinx en J.C.M. Bouwmans. Hiermee is de commissie weer op sterkte gebracht.

7.1.3. Taakstelling

De commissie beoordeelt de accreditatie aanvragen van bij- en nascholing voor de NVAB en doet dit op basis van het beroepsprofiel van de bedrijfsarts, het competentieprofiel bedrijfsgeneeskunde, Reglement accreditatie Sociale Geneeskunde en de harmonisatieafspraken van de KNMG.

Alle aanvragen worden door alle leden beoordeeld. Hierdoor blijven de leden van de commissie kritisch. Een eventuele afwijzing is dan ook geen individuele mening maar wordt gedragen door de gehele commissie. Tegen een afwijzing is altijd de mogelijkheid van bezwaar.

7.1.4. Activiteiten

Het accrediteren van de aanvragen is een continu proces. Hierbij wordt de commissie, voor de administratie, ondersteund door het bureau van de AbSG.

Het AbSG organiseert 1 keer per jaar een bijeenkomst voor haar accreditoren om tot afstemming te komen en ervaringen uit te wisselen, de leden van de commissie zijn hierbij aanwezig.

Binnen de KNMG willen wij tot een eenduidige wijze van accrediteren komen en hiervoor functioneert al enkele jaren het accreditatieoverleg, alle bij de KNMG aangesloten wetenschappelijke verenigingen zijn hierin vertegenwoordigd, de voorzitter woont samen met de contactpersoon van het bestuur deze bijeenkomsten bij.

In het najaar van 2010 zijn voor het eerst scholingen gevisiteerd. In 2011 zal dit geëvalueerd gaan worden.

De commissie heeft in haar nieuwe samenstelling 3 keer vergaderd. De verder communicatie en het feitelijke accrediteren verloopt via GAIA.

In 2010 is 1 aanvrager in bezwaar gegaan bij de bezwaar commissie. Het bezwaar is ongegrond verklaard door de bezwaar commissie en de accreditatie is terecht niet toegekend.

7.1.5. Toekomstplannen

Het visiteren van scholingen zal geëvalueerd en verder worden uitgewerkt.

7.2. Commissie richtlijnontwikkeling en wetenschap (CROW)

7.2.1. Samenstelling

Th.F. Senden	<i>voorzitter</i>
W.P. Piebenga	<i>secretaris</i>
R.M. Bakker-Rens	<i>lid</i>
Dr. J. Maas	<i>lid</i>
Dr. T.M. Pal	<i>lid</i>
M.W.C. Sandbrink	<i>lid</i>
Dr. C.T.J. Hulshof	<i>adviseur (vanuit Kwaliteitsbureau NVAB)</i>
Dr. T. Brand	<i>contactpersoon namens NVAB-bestuur</i>

7.2.2. Toelichting samenstelling

Contactpersoon namens het NVAB-bestuur dr. E.P. van Rees is medio 2010 gevolgd door dr. T. Brand.

De CROW streeft ernaar om haar samenstelling representatief te laten zijn voor de beroepsgroep en het voor de taakstelling relevante werkveld: de bedrijfsarts zowel actief in het uitvoerende veld (in loondienst of zelfstandig), vanuit het onderwijs, vanuit de wetenschappelijke setting en vanuit het Kwaliteitsbureau NVAB.

7.2.3. Taakstelling

De doelstelling van de Commissie Richtlijnontwikkeling en Wetenschap is het gevraagd en ongevraagd adviseren van het bestuur (en Kwaliteitsbureau NVAB) met betrekking tot richtlijnontwikkeling en met betrekking tot de invulling van de rol van de NVAB in het kader van bevordering van de wetenschappelijke ontwikkeling van de arbeids- en bedrijfsgeneeskunde.

7.2.4. Activiteiten

De CROW heeft in 2010 vier maal plenair vergaderd. De volgende onderwerpen zijn onder andere aan de orde geweest.

Het bestuur heeft het advies van de CROW, om over te gaan tot vestiging van een leerstoel door de NVAB bij het Coronel Instituut voor Arbeid

en Gezondheid van het AMC, overgenomen. In 2010 is de formele procedure voor vestiging van de leerstoel opgestart en afgerond. Vervolgens is de werving van kandidaten voor de leerstoel door het bestuur in gang gezet en is een College van Curatoren benoemd voor de selectieprocedure. De voorzitter van de CROW is op verzoek van het bestuur opgetreden als voorzitter van dit College. In het College hadden verder zitting drs. A. Sanders, namens de Raad van Bestuur van het AMC en mevrouw prof. dr. M. Frings-Dresen, hoofd van het Coronel Instituut. In november heeft het College zijn eindrapportage aangeboden aan het bestuur en een kandidaat voorgedragen. Het bestuur heeft de voordracht overgenomen en de verdere benoemingsprocedure geïnitieerd.

De CROW heeft een aantal multidisciplinaire richtlijnen beoordeeld en het bestuur geadviseerd over autorisatie van de richtlijnen.

Naar aanleiding van het advies aan het bestuur over een mogelijk vervolg, in digitale vorm, op het handboek BGZ dat definitief uit de handel is genomen, heeft het bestuur de CROW gevraagd om een voorstel uit te werken. Het gaat om een voor leden digitaal toegankelijke bron van gestructureerde informatie die niet elders te vinden is en volgens de CROW onontbeerlijk is als leerstof voor bedrijfsartsen in opleiding en als 'naslagwerk' voor leden in het algemeen. De CROW heeft hier uitgebreid aandacht aan besteed en dit heeft eind 2010 geresulteerd in een notitie waarin ingegaan wordt op de inhoud, de presentatievorm en het beheer van een dergelijke digitale informatiebron op de website van de NVAB.

De wenselijkheid van een monodisciplinaire richtlijn over het handelen van de bedrijfsarts bij (het voorkomen van) arbeidsconflicten is onderwerp van discussie geweest.

Op verzoek van het bestuur heeft de CROW zich gebogen over criteria voor de beoordeling van subsidieverzoeken aan de NVAB en verzoeken om ondersteuning van subsidie-aanvragen voor onderzoek en richtlijnontwikkeling door derden.

7.2.5. Toekomstplannen

Afronding van een advies aan het bestuur over criteria voor het beoordelen van aanvragen van subsidie voor onderzoeken (m.n. promotieonderzoeken van bedrijfsartsen) die regelmatig bij het bestuur worden ingediend.

Afronding van een advies aan het bestuur over cri-

teria voor beoordeling van verzoeken om subsidieaanvragen van andere partijen te ondersteunen. Afronding van een notitie over de procedure voor prioritering van onderwerpen van nieuwe monodisciplinaire NVAB-richtlijnen en herziening van bestaande richtlijnen.

Afronding van een advies aan het bestuur en KBN over de wenselijkheid van een monodisciplinaire richtlijn Arbeidsconflicten.

Afronding van de herbezinning op de taakstelling en werkwijze van de CROW mede naar aanleiding van de afname van mono-disciplinaire richtlijnontwikkeling door KBN, de toename van autorisatie-verzoeken voor multidisciplinaire richtlijnen en de discussie over de toekomstige invulling van adviestaak ten aanzien van de wetenschappelijke beleidsdoelen van de NVAB na afronding van de procedure voor vestiging van de NVAB-leerstoel.

Werving van een aantal nieuwe leden voor de CROW. Het aantal te werven leden zal afhankelijk zijn van de conclusies van de herbezinning op de taakstelling van de CROW.

7.3. Commissie beroepsuitoefening en ethiek (CBE)

7.3.1. Samenstelling

M.C. Bleeker	<i>voorzitter</i>
B. Groenenberg	<i>secretaris</i>
J. Bouwmans	<i>lid</i>
M.J.G. Horsten	<i>lid</i>
Mr. M.J. Kelder	<i>lid</i>
B. Koelemeijer	<i>lid</i>
Mr. C. van Roessel	<i>lid</i>
F.A. van Werven-Bruijne	<i>lid</i>
J.H.M. Manders	<i>buitengewoon lid vanuit Kwaliteitsbureau NVAB</i>
Mr. P.E. Rodenburg	<i>contactpersoon namens het NVAB-bestuur</i>

7.3.2. Toelichting op de samenstelling

Dr. I. van Zanten is afgetreden als lid van de CBE. M. Horsten heeft het secretariaat overgedragen aan B. Groenenberg.

Van de 8 gewone leden zijn er 6 actief voor de CBE. Twee leden zijn (tijdelijk) agendaleden. Daarnaast heeft de CBE twee aspirantleden.

De CBE streeft ernaar om haar samenstelling representatief te laten zijn voor de beroepsgroep: de

bedrijfsarts zowel actief in het uitvoerende veld (in loondienst of zelfstandig), actief op beleidsmatig gebied, als in een meer wetenschappelijke setting. Gezocht wordt nog steeds naar zelfstandig gevestigde leden en naar jonge leden, om vanuit deze hoek eigentijdse frisse ideeën te krijgen.

7.3.3. Taakstelling van de commissie

De doelstelling van de Commissie voor Beroepsuitoefening en Ethiek is, conform het beleidsplan van de NVAB, de bedrijfsarts te ondersteunen bij het op een professionele wijze uitoefenen van zijn of haar vak.

Dit vertaalt zich naar de volgende concrete doelen: Het benoemen van de kerncompetenties van de bedrijfsarts.

Het benoemen van de 'output' van de bedrijfsarts in het spreekuurproces en de organisatieadviestaak naar de aangesloten organisaties.

Het benoemen en bewaken van de ethische normen waarbinnen het vak van bedrijfsarts dient te worden uitgeoefend.

Het benoemen en verduidelijken van de wettelijke kaders waarbinnen bedrijfsartsen moeten werken. Hierbij voert de CBE de volgende taken op instrumenteel niveau uit:

Het formuleren van standpunten over de beroepsuitoefening en de ethiek in het algemeen en actuele vraagstukken in het bijzonder.

Het voorbereiden van adviezen ter vaststelling als standpunt van de vereniging.

Adviseren van individuele NVAB leden inzake onderwerpen over beroepsuitoefening en ethiek.

Initiëren van activiteiten die de professionele uitoefening van de bedrijfsgezondheidszorg ondersteunen.

Actief bijdragen aan bij-/nascholing van de bedrijfsarts op het gebied van ethiek (bv BG dagen)

7.3.4. Activiteiten

Binnen de CBE zijn onderling taken en verantwoordelijkheden helder verdeeld. Daarnaast zijn actief nieuwe leden geworven, hetgeen geleid heeft tot 2 nieuwe aspirantleden. De CBE is zes maal bijeen gekomen in 2010.

De leidraad SMO is op de NVAB-website gepubliceerd, samengevat in het TBV en toegelicht bij de NVAB voorjaarsvergadering.

De leidraad "Medische Verklaringen" is op de NVAB-website gepubliceerd, aangeboden aan TBV voor publicatie en toegelicht bij de NVAB voor-

jaarsvergadering.

De CBE heeft deelgenomen aan de expertmeeting PMO.

De CBE heeft gefunctioneerd als klankbord voor een lid van de CBE die in 2010 actief deelnam aan het project 'Ethiek in Richtlijnen bij Arbeid en Gezondheid' (EiR-A).

De CBE heeft drie keer een als goed geëvalueerde parallelsessie verzorgd op de BG dagen over het onderwerp "Medische Verklaringen".

FAQ's zijn beoordeeld op ethische relevantie en enkele vragen zijn beantwoord met behulp van ethische analyse.

7.3.5. Toekomstplannen

In 2008 heeft de CBE besloten om de komende jaren de focus te leggen op de morelethische aspecten van de beroepsuitoefening. De CBE wil zich ontwikkelen als een commissie van en voor de bedrijfsarts die in de praktijk met vele dilemma's wordt geconfronteerd. De CBE richt zich niet primair op het afleveren van beleidsdocumenten, maar wil zich vooral richten op de dagelijkse praktijk.

Voor 2011 zijn de volgende activiteiten gepland:

De gestructureerde werkwijze van de commissie voortzetten, waaronder 2x per jaar direct overleg met het NVAB bestuur.

De frequentie en kwaliteit verhogen van de schriftelijke communicatie tussen de commissie en het NVAB bestuur en de overige NVAB leden (o.a. publicaties op website, in TBV).

Zie NVAB strategische leidraad 2010-2015: bijdragen aan het actualiseren en uitbreiden van overige richtlijnen, leidraden en standpunten die de praktiserende bedrijfsarts ondersteunen bij de beroepsuitoefening (bv. over IVF, PMO).

In samenspraak met het Kwaliteitsbureau individuele vragen met ethische aspecten uit de vraagbaak ordenen en beantwoorden.

Aanpassing van de leidraad "Medische Verklaringen".

Leidraad "Medische verklaringen" en "Alcohol en drugs" in TBV publiceren.

Drie keer een parallelsessie Moreel Beraad verzorgen tijdens de BG-dagen.

NVAB-leden betrekken bij ons werk: nieuwe leden voor de commissie blijven werven.

7.4. Commissie Wet- En Regelgeving (CWR)

7.4.1. Samenstelling

Mr. C. van Roessel	<i>voorzitter</i>
Mr. R. van Eijzeren	<i>secretaris</i>
Mr. M.J. Kelder	<i>lid</i>
Mr. R. Kloots	<i>lid</i>
A. de Lege	<i>lid</i>
Mr. D.W.M. Weesie	<i>lid</i>
Mr. H. van der Meer	<i>adviseur namens de KNMG</i>
Drs. J.H.M. Manders	<i>vanuit Kwaliteitsbureau NVAB</i>
Mr. P.E. Rodenburg	<i>contactpersoon namens NVAB-bestuur</i>

7.4.2. Toelichting op de samenstelling

F. Westerbos en R. Heida hebben de CWR verlaten en eind 2010 is A. de Lege de CWR komen versterken.

7.4.3. Taakstelling

De commissie adviseert het bestuur over aangelegenheden die de adequate uitvoering en kwaliteitsverbetering van de arbeids- en bedrijfsgeneeskunde betreffen, in het bijzonder in die gevallen waarin wet- en regelgeving in hoge mate bepalend is voor de vorm, de inhoud en het kader waarbinnen de professie wordt uitgeoefend.

De term wet- en regelgeving wordt breed opgevat variërend van bedrijfsgebonden afspraken, arbo-convenanten tot Europese regelgeving.

De commissie adviseert het bestuur gevraagd en ongevraagd. Afstemming met andere commissies is daarbij wenselijk en noodzakelijk.

7.4.4. Activiteiten

De commissie is in het zesde jaar van haar bestaan 4 maal bijeen geweest. De volgende onderwerpen zijn aan bod gekomen.

Twee belangrijke onderwerpen zijn uitgebreid besproken:

In vervolg op de discussie over het CBP rapport inzake privacy bij arbo-dienst Tredin heeft de CWR in overleg met het bestuur een leidraad privacy van de werknemer in de bedrijfsgezondheidszorg ontwikkeld. Tijdens dit proces is overleg geweest met Boaborea. Hoe de uiteindelijke uitkomst van dit overleg zal zijn is nog niet te zeggen, dit wordt vervolgd in 2011. Het streven is om te komen tot een leidraad die wordt gedragen door zowel NVAB

als Boaborea.

Het onderwerp casemanagement is diverse malen besproken. Het bestuur heeft de CWR gevraagd een leidraad uit te brengen waarin werkwijze(n) en rechten/plichten in de relatie tot casemanagers wordt beschreven. Vanwege de voorrang die is gegeven aan het ontwikkelen van de leidraad privacy is dit onderwerp nog niet verder uitgewerkt.

Verder zijn nog een aantal andere zaken aan de orde gekomen:

De vraagbaak is een continue activiteit. De commissieleden beantwoorden juridisch getinte vragen die bij de vraagbaak binnenkomen. Er zijn circa 6 vragen beantwoord. De tendens is een afnemend aantal vragen dat door de CWR wordt beantwoord. Redenen hiervoor kunnen zijn toegenomen expertise bij het Kwaliteitsbureau en de mogelijkheid FAQ's te raadplegen.

Aandacht wordt besteed aan onderwerp loonsancties door het UWV waarover een aantal signalen de CWR heeft bereikt. De CWR is hierover in gesprek met het UWV. Helaas heeft dat tot eind van het jaar nog niet tot concrete resultaten geleid.

De relatie met de CBE: Vanwege tijdsgebrek neemt C. van Roessel niet meer structureel deel aan de vergaderingen van de CBE. De afspraak is gemaakt dat wanneer een specifiek onderwerp dit noodzakelijk maakt er overleg plaats vindt. M. Kelder is behalve CWR-lid ook al jaren lid van de CBE.

7.4.5. Toekomstplannen

Punt van zorg was en is het voortbestaan althans zorg dragen voor continuïteit van de CWR. De leden hebben met uitzondering van R. van Eijzeren aangegeven ook in 2011 beschikbaar te zijn.

Voor 2011 zal als eerste het onderwerp casemanagement worden uitgewerkt.

Het onderwerp medische keuringen, verplicht gesteld door werkgever maar niet op basis wet en regelgeving of CAO is in 2010 niet verder uitgewerkt hoewel dat wel stond geagendeerd (zie jaarverslag 2009). Het streven is dit in 2011 te behandelen.

7.5. Commissie tot toekenning van de Burger-/Zielhuispenning (CBZ)

7.5.1. Samenstelling

Dr. T.M. Pal	<i>wnd. voorzitter</i>
K.T. Niks	<i>lid</i>
G. van der Laan	<i>lid</i>
M.J. van Til	<i>lid</i>
M.D.M. van Beukering	<i>lid</i>
Dr. T. Brand	<i>contactpersoon namens het NVAB-bestuur</i>

7.5.2. Toelichting op de samenstelling

Ook in 2010 heeft T. Pal het voorzitterschap van de CBZ waargenomen voor K. Niks die vanwege persoonlijke omstandigheden zijn voorzitterschap vooralsnog tijdelijk neer moet leggen.

Hoewel de CBZ haar voorbereidende werk niet in de openbaarheid verricht zijn de uitkomsten altijd duidelijk en worden openbaar gemaakt tijdens de daarvoor bestemde NVAB bijeenkomsten.

7.5.3. Taakstelling

De commissie heeft een aantal vastgestelde taken: de belangrijkste zijn het verzorgen van de (bindende) voordrachten voor de toekenningen van de Burger- en Zielhuispenning en het kiezen van de bedrijfsarts Par Excellence. Het doel van de Burgerpenning is om de wetenschappelijke ontwikkeling binnen de bedrijfsgezondheidszorg te stimuleren. Het doel van de Zielhuispenning is bedrijfsartsen in opleiding op basis van hun scripties en/of wetenschappelijke artikelen te stimuleren bijdrages te leveren aan de ontwikkeling en verbetering van de beroepsuitoefening. Aan de auteurs van de drie beste scripties en/of wetenschappelijke artikelen wordt gevraagd om deze onderzoeken te presenteren en zo mogelijk te publiceren in vaktijdschriften.

Voor het stimuleren van publicatie in vaktijdschriften zijn financiële beloningen vastgesteld die uitgekeerd worden aan de auteur wanneer publicatie aantoonbaar is.

Sinds kort wordt aan genomineerden voor de Burgerpenning ook gevraagd hun onderzoeken te presenteren op de voorjaarsvergadering.

Het doel van de verkiezing van de bedrijfsarts Par Excellence is om bedrijfsartsen in het zonnetje te zetten die dagelijks werkend in de praktijk zeg maar met hun voeten nog in de klei een bijzondere en opmerkelijke bijdrage hebben geleverd op het terrein van de arbeids- en bedrijfsgeneeskunde.

7.5.4. Activiteiten

In 2010 werd de Zielhuispenning toegekend en vond ook de verkiezing van de bedrijfsarts Par Excellence plaats. Voorjaar 2010 was er de reguliere correspondentie met de opleidingsinstituten over het nomineren voor de Zielhuispenning, gevolgd door het nodige leeswerk in de zomermaanden. Besluitvorming over nominatie en de prijswinnaar was ook nu weer mogelijk door uitwisseling van standpunten via de e-mail.

De Zielhuispenning 2010 werd tijdens de najaars-ledenvergadering uitgereikt aan: M. Vincent voor haar scriptie: Werkvermogen in de zorg. Een onderzoek naar werkvermogen onder verzorgend personeel in een verpleegtehuis en de relatie met leeftijd en andere individuele- en werkgebonden factoren.

Tot bedrijfsarts Par Excellence werd uitgeroepen: P. Flach, bedrijfsarts bij de Arbodienst van de Universiteit Groningen en sinds vele jaren de stuwende kracht achter de organisatie van de jaarlijkse Nascholingsdag voor bedrijfsartsen en verzeke- ringsgeneeskundigen in het Noorden van het land.

7.5.5. Toekomstplannen

In het jaar 2011 zullen de Zielhuispenning en de Burgerpenning uitgereikt worden.

7.6. Commissie Internationale Betrekkingen (CIB)

7.6.1. Samenstelling

P.J. Kroon	<i>voorzitter</i>
Dr. D. Spreeuwers	<i>secretaris</i>
Dr. C.T.J. Hulshof	<i>lid</i>
O.B.A. Veldhuijzen van Zanten	<i>lid</i>
J.A. van der Vliet	<i>lid</i>
Dr. A.N.H. Weel	<i>lid</i>
H.O. Spanjaard	<i>contactpersoon namens NVAB-bestuur</i>

7.6.2. Toelichting op het bestuur

Namens het bestuur had P. Rodenburg, voorzitter NVAB, zitting in de CIB. Vanaf najaar 2010 heeft H. Spanjaard, secretaris NVAB-bestuur, hem als bestuursvertegenwoordiger vervangen.

7.6.3. Activiteiten

De CIB kwam in het verslagjaar vijf keer bijeen, en wel op 1 februari, 29 maart, 14 juni, 25 oktober en 29 november, steeds bij het Kwaliteitsbureau NVAB te Utrecht. De vergadering van 20 september moest worden afgeblazen daar teveel leden verhinderd bleken.

Internationale representatie en communicatie

De leden van de CIB hebben allen een uitgebreid internationaal netwerk en participeren in diverse internationale verbanden.

De CIB vertegenwoordigt de KNMG in de UEMS-SOM (*Union of European Medical Specialists, section Occupational Medicine*). De vergaderingen vonden plaats in Veldhoven (24 april) en Boekarest (15 en 16 oktober). Vertegenwoordigers zijn J. van der Vliet en D. Spreeuwers. A. Weel was bij beide vergaderingen aanwezig namens EASOM. Voor meer informatie zie de vernieuwde website van de UEMS-SOM: www.uems-occupationalmedicine.com

J. van der Vliet is namens Nederland (KNMG) Prevention advisor van het *Comité Permanent des Médecins Européens* (CPME), een adviesorgaan voor de Europese Commissie. In 2010 verscheen van zijn hand een CPME position paper over *healthy ageing*.

A. Weel is Secretary General van de *European Association of Schools of Occupational Medicine* (EASOM). EASOM organiseerde van 26 t/m 28 augustus haar tiende *Summer School* met als thema *Virtual patients in training for occupational medicine* in Herrsching am Ammersee nabij München. Als vertegenwoordigers van UEMS-SOM waren J. van der Vliet en D. Spreeuwers hierbij aanwezig; zij leverden een actieve bijdrage aan het programma. Voor meer informatie zie www.easom.org.

C. Hulshof is voorzitter van het ICOH Scientific Committee *Health Services Research and Evaluation in Occupational Health*. Meer informatie hierover op www.icohweb.org

Daarnaast is hij lid van de *Steering Group of the Health and Work Development Unit of the Royal College of Physicians and the Faculty of Occupational Medicine in the UK*: www.rcplondon.ac.uk/rcp/clinical-standards/hwdu; van het *Guidelines International Network* (GIN): www.g-i-n.net en van de *Editorial Board of the Cochrane Occupational Health and Safety Review Group*: <http://osh.cochrane.org>

P. Kroon is bestuurslid van het *Suriname Institute of Public and Occupational Health* (SIPOH).

D. Spreeuwers en A. Weel woonden van 19 t/m 22 juni te San Francisco de '4th international conference on the history of occupational and environmental health' bij. Dit congres vond plaats onder auspiciën van het desbetreffende ICOH Scientific Committee. D. Spreeuwers en A. Weel zijn door dit Committee gevraagd om het volgende congres te organiseren (Amsterdam, 2013).

C. Hulshof organiseerde vanuit het ICOH Scientific Committee Health Services Research and Evaluation in Occupational Health, samen met het Imperial College Healthcare van 6 tot 8 oktober in Londen een *international workshop on dissemination and implementation of evidence-based occupational health practice*. Vanuit het Kwaliteitsbureau NVAB werd hier o.a. ook verslag gedaan van het visitatiesysteem in Nederland.

Nationale activiteiten 2010

De CIB heeft in het verslagjaar aan het NVAB-bestuur schriftelijk advies uitgebracht over de implementatie van de Europees strategie voor veiligheid en gezondheid op het werk in Nederland. De resultaten van de *preconference* van 2007 alsmede het veertienpuntenplan uit 2008 fungeerden als uitgangspunten voor dit advies.

De commissie heeft initiatieven genomen om te komen tot internationale accreditatie van bij- en nascholing *occupational health*. A. Weel en J. van der Vliet hebben hiervoor discussiestukken opgesteld die zijn besproken en geamendeerd tijdens de UEMS-SOM meetings. De volgende stap is een overeenkomst tussen AbSg en UEMS. De CIB heeft hierover een brief aan het NVAB-bestuur gestuurd.

Met de penningmeester heeft de CIB intensief overlegd inzake de begrotingen 2010 en 2011. Voorafgaand aan de CIB-vergadering van 25 oktober vond vooroverleg met het NVAB-bestuur plaats. Daarbij zijn financiële vragen over de afhandeling van de *preconference* 2009 opgehelderd. In de begroting 2011 wordt een reservering opgenomen voor deelname van CIB-leden aan internationale congressen. De penningmeester van de NVAB stelt een CIB-budget voor van 4000 euro per jaar. Dat betekent dat de reserveringen voor ICOH-congres en ICOH-lidmaatschap worden verminderd en niet meer kostendekkend zijn. Het secretariaatsbureau zal de kostenontwikkeling van de CIB bewaken.

De CIB wil beter communiceren naar bestuur en leden. De NVAB-website blijkt daartoe in de huidige vorm niet goed te voldoen. De CIB heeft een beroep gedaan op het NVAB-bestuur om de website toegankelijker te maken voor NVAB-commissies en werkgroepen.

Het NVAB-bestuur heeft in de Strategische Leidraad 2010-2015 de CIB om advies gevraagd inzake de consequenties van de Europese regelgeving voor Nederland. De CIB heeft een voorzet voor dit advies gemaakt.

J. van der Vliet heeft een *country profile* voor Nederland opgesteld ten behoeve van de UEMS-SOM website. Na een commentaarronde binnen de CIB is dit *country profile* voorgelegd aan de UEMS-SOM.

De CIB streeft sedert 2005 naar een inhoudelijke inbreng over ontwikkelingen in het buitenland bij de Bedrijfsgeneeskundige Dagen. In 2007 en 2009 heeft de CIB een *preconference* ('internationale dag') georganiseerd op de woensdag voorafgaand aan de Bedrijfsgeneeskundige Dagen op Papendal. In 2010 organiseerde de CIB tijdens de BG-Dagen de volgende parallelsessies:

- Mental Health in Europe (presentator H. Tweehuysen, Tweehuysen Advies)
- Infectieziekten Wereldwijd (presentator S. Felix, KLM Health Services).

Begin september 2010 participeerde de CIB in een voorbereidingsoverleg voor de BG-Dagen 2011, samen met de andere NVAB-commissies en -werkgroepen. Na ampele discussies van CIB en CNN is besloten dat de CIB in 2011 geen *preconference* zal organiseren, maar wederom een tweetal parallelsessies.

Via het TBV communiceert de CIB met de leden van de NVAB, door een bijdrage te leveren aan de rubriek Verenigingsnieuws. De CIB was betrokken bij de realisering van het interview met F. Peters, bedrijfsarts in Frankrijk, gepubliceerd in april 2010. De CIB brengt advies uit aan individuele NVAB-leden die zich oriënteren op een werkring in het buitenland. Daarnaast biedt de CIB incidenteel ondersteuning aan buitenlandse bedrijfsartsen die zich in Nederland willen vestigen.

7.7. Autorisatiecommissie (AC)

7.7.1. Samenstelling

Dr. L.A.M. Elders	<i>voorzitter</i>
M. Lebbink	<i>secretaris (vanuit het Kwaliteitsbureau)</i>
H. Hlobil	<i>lid</i>
Prof.dr. J.R. Anema	<i>lid</i>
G.G. Robeer	<i>lid</i>
L. de Roos	<i>lid</i>
Prof.dr. J.J.L. van der Klink	<i>lid</i>
F.L. van Duijn	<i>lid (namens de NVVG)</i>
Dr. C.T.J. Hulshof	<i>coördinator richtlijn-ontwikkeling KBN NVAB</i>
Mr. P.E. Rodenburg	<i>contactpersoon namens NVAB-bestuur</i>

7.7.2. Toelichting op de samenstelling

De leden van de Autorisatie Commissie worden benoemd voor een periode van vier jaar. Herbenoeming voor een tweede periode is mogelijk. Volgens het rooster van aftreden hebben zich in 2010 enkele personele wijzigingen voorgedaan in de samenstelling van de Autorisatiecommissie (AC). Prof. dr. F. van Dijk heeft aangegeven af te willen zien van herbenoeming. Onder dankzegging voor zijn uitstekende werk in de afgelopen jaren heeft hij op 8 november afscheid genomen van de AC.

Ook prof.dr. W. van Mechelen heeft laten weten niet voor herbenoeming in aanmerking te willen komen. Prof.dr. J. Anema, zijn plaatsvervanger in de afgelopen periode, heeft zich bereid verklaard die verantwoordelijkheid op zich te nemen.

L. de Roos en G. Robeer zijn beiden herbenoemd voor een periode van vier jaar. H. Hlobil heeft in 2010 het bestuur van de NVAB verlaten en is daardoor geen lid meer van de AC. Deze rol valt nu weer terug op de voorzitter of diens plaatsvervanger.

7.7.3. Taakstelling

In opdracht van de Ledenvergadering mandateert het NVAB-bestuur de AC om namens de NVAB een oordeel uit te spreken. Indien de AC besluit tot autorisatie dan betekent dit dat de richtlijn geldt voor alle leden van de NVAB.

De AC heeft tot taak de beoordeling van:

- de wetenschappelijke onderbouwing van het in een conceptrichtlijn voorgestelde beleid (mede aan de hand van het AGREE-instru-

ment en soortgelijke instrumenten)

- de opzet van de conceptrichtlijn, met name indeling, consistentie, taalgebruik, toegankelijkheid
- de implementeerbaarheid, met name praktische toepasbaarheid, noodzakelijke tijdsbesteding voor de uitvoering, vereiste randvoorwaarden (o.a. instrumentarium, regelgeving, logistiek).

Hierbij zal de AC een afweging maken tussen het in wetenschappelijk opzicht noodzakelijke, het optimale in ideale omstandigheden en het praktisch haalbare in normale omstandigheden.

7.7.4. Activiteiten

Nadat de Autorisatiecommissie in 2006 drie monodisciplinaire en een multidisciplinaire richtlijn autoriseerde en in 2007 drie monodisciplinaire richtlijnen heeft geautoriseerd, heeft in 2010 autorisatie van de multidisciplinaire richtlijn Overspanning en Burnout plaatsgevonden, waarin NVAB, NHG (Nederlands Huisartsen Genootschap) en LVE (Landelijke Vereniging van Eerste Lijns Psychologen) participeerden. Ook heeft de AC zich gebogen over de LESA Overspanning en Burnout. LESA is de afkorting voor Landelijke Eerstelijns Samenwerkings Afspraak. Beide kennisproducten zullen na aanpassing en afstemming met andere beroepsverenigingen in 2011 worden aangeboden aan de leden.

7.7.5. Toekomstplannen

De Autorisatiecommissie zal naast de NVAB-richtlijnen autorisatie van de volgende kennisproducten continueren:

- Multidisciplinaire richtlijnen waarbij de NVAB (mede-)opdrachtgever is
- Landelijke eerstelijns samenwerkingsafspraken (LESA's) waarin een rol voor de bedrijfsarts is opgenomen.

Gezien de stand van zaken van lopende ontwikkeltrajecten zal er in 2011/2012 zeker weer een beroep op de AC worden gedaan. Naar verwachting zullen de volgende richtlijntrajecten tot een afronding komen:

- Influenzapandemie (monodisciplinair)
- Diabetes en Werk (multidisciplinair)
- Obstructief Slaapapneu Syndroom (OSAS) (monodisciplinair)
- Preventie Overgewicht (monodisciplinair)
- Lasrook (multidisciplinair)

- Tillen (multidisciplinair)
- Agressie en Geweld (multidisciplinair)
- Werkdruk (multidisciplinair)
- Veiligheidsgedrag in productieomgevingen (multidisciplinair)
- Werken met ernstige psychiatrische aandoeningen (multidisciplinair)

Verder zal de AC haar leden in tijden van 'autorisatieluwte' gaan trainen in het toepassen van autorisatie-instrumenten waardoor de kennis van het autoriseren bij de leden behouden blijft.

7.8. Commissie Visitatie Bedrijfsartsen (CVB)

7.8.1. Samenstelling

Dr. L.P.H. Vermeer	<i>voorzitter</i>
J.H.M. Manders	<i>secretaris/projectleider (vanuit KBN NVAB)</i>
J.C.M. Gerritsen	<i>secretaris (vanuit KBN NVAB)</i>
J. Dogger	<i>lid</i>
B.G.H. Goessens	<i>lid</i>
R.M. van Leeuwen	<i>lid</i>
A.B. van der Plas	<i>lid</i>
C.J.F.P.M. Rossou	<i>lid</i>
G. Beens	<i>lid</i>
H. Revenboer	<i>lid</i>
M. de Vos	<i>lid</i>
F.A.M. Broekman	<i>contactpersoon namens NVAB-bestuur</i>

7.8.2. Toelichting op de samenstelling

De Commissie Visitatie Bedrijfsartsen (CVB) is in het voorjaar van 2006 geïnstalleerd om het bestuur te adviseren over de ontwikkeling en implementatie van een systeem van visitatie voor en door bedrijfsartsen. Omdat de ontwikkelfase kon worden afgerond en de implementatiefase een aanvang nam, is voorzitter I. van Werven-Bruijne afgetreden en opgevolgd door L. Vermeer. Er is tevens afscheid genomen van commissielid C.A. Sijderius.

Vanaf eind 2010 is met bovenstaande samenstelling een nieuwe start gemaakt.

7.8.3. Taakstelling van de commissie

De CVB heeft tot taak:

- namens de NVAB-leden/praktiserend bedrijfs-

artsen het bestuur gevraagd en ongevraagd te adviseren omtrent het thema visitatie (en/of andere kwaliteitssystemen)

- inhoudelijke ondersteuning te bieden aan projectuitvoerder(s) op basis van kennis van het vakgebied, de doelgroep en de toepassing van kwaliteitssystemen
- het ontwikkelings- en implementatieproces kritisch en constructief te volgen
- in nauwe samenwerking met de NVAB-kringen bij te dragen aan draagvlak voor de invoering van visitatie onder bedrijfsartsen.

7.8.4. Activiteiten

Het CSG besluit over visitatie houdt in dat ook anderen dan de NVAB een geldig visitatiemodel mogen ontwikkelen en aanbieden na goedkeuring van de NVAB. De CVB heeft daarvoor criteria opgesteld en deze toegepast in geval er alternatieve visitatiemodellen of onderdelen daarvan werden aangeboden. Dat is in totaal drie keer voorgekomen. In een geval werd goedkeuring verleend aan een gestructureerde methode of feedback te genereren, anders dan met behulp van vragenlijsten (zoals gebruikelijk in het NVAB instrumentarium). In een volgend geval werd een kader aangeboden voor een geheel ander soort visitatie, maar omdat het bij een kader bleef en geen concrete instrumenten werden ontvangen is dit traject afgebroken. En in het laatste geval is uitgebreid overleg gevoerd, inclusief een mediation-procedure, over een visitatiemodel van een grote arbodienst. De CVB heeft het bestuur uiteindelijk geadviseerd niet akkoord te gaan met het voorstel, omdat een van de principes van visitatie daarmee geschonden zou worden: visitatie is in wezen een zaak van de beroepsgroep zelf en werkgevers zouden zich er alleen in faciliterende zin mee moeten inlaten en niet inhoudelijk, bijvoorbeeld door het aanleveren van visitatoren uit eigen bedrijf. Het bestuur nam het advies over. In het daarop door de arbodienst aangespannen kort geding op 29 oktober 2010 werd de NVAB in het gelijk gesteld.

Gezien de uitspraken daarover in de positioneringsnota en de vraag vanuit het veld om niet alleen 'klinische vaardigheden' onder de loep te nemen, is ook de adviesfunctie van de bedrijfsarts is vertaald in een visitatie-instrument. De betreffende opdracht is tamelijk open geformuleerd, omdat er tot dusver weinig instructiemateriaal over

is ontwikkeld. De opdracht is toegevoegd aan het instrumentarium per januari 2011.

De CVB heeft uitgebreid geëvalueerd in 2010, zowel kwalitatief als kwantitatief. Kwalitatief werden conclusies verbonden aan een uitgebreide kritische analyse ('De visitatie gevisiteerd') van wat beter zou kunnen en zou moeten. Een twintigtal verbetervoorstellen passeerden de revue en zo mogelijk opgenomen in de nieuwe vragenlijsten en ADAS-versie.

Kwantitatieve gegevens konden worden afgeleid uit een evaluatievragenlijst die na de visitatie werd toegezonden. Ca. 70% van de respondenten heeft de indruk dat het doorlopen van het visitatieproces heeft geholpen om het eigen professioneel functioneren te verbeteren. Daarin zijn vooral belangrijk geweest de bijeenkomsten met de eigen visitatiegroep en het opstellen van het IVP. 67% is daadwerkelijk begonnen met uitvoering van de verbeteracties.

Verder is duidelijk geworden dat het visitatieproces meer tijd kost dan men aanvankelijk had ingeschat en dat het instrumentarium en het ADAS-systeem moeten worden verbeterd.

Wat de richtlijnen betreft valt op dat twee van de drie gevisiteerden het gebruik van de richtlijnen door henzelf voor verbetering vatbaar vinden. De grootste eye-opener is dat gevisiteerden constateren dat zij hun eigen handelen onvoldoende documenteren in het dossier. De verwachting is dat deze bewustwording en de vertaling daarvan in verbeterdoelen de kwaliteitsverbetering in kan zetten.

7.8.5. Toekomstplannen

Opnieuw is de opleiding van een nieuwe groep visitatoren gepland, waarmee het totaal aantal visitatoren op 60 zal worden gebracht, nodig om per jaar ongeveer 350 tot 400 bedrijfsartsen te visiteren.

Wat de uitbreiding van instrumenten betreft zal in 2011 een instrument worden ontwikkeld en toegevoegd waarmee keuringen kunnen worden getoetst aan een algemeen kader van inhoudelijke, procedurele en juridische voorschriften. De reden daarvan is dat veel bedrijfsartsen met keuringen te maken hebben en het nuttig is ook op dat terrein de kwaliteit te stimuleren, te beginnen met een eigen beoordeling en vervolgens het formuleren van verbeterdoelen.

De pilot visitatie vond plaats in 2007, hetgeen betekent dat in 2012 de voor de deelnemers daaraan de 'tweede ronde' plaats gaat vinden. Anders dan in de eerste ronde, waar sprake was van een 'nulmeting', zal dan beoordeeld gaan worden of en in hoeverre men de leerdoelen heeft gerealiseerd. Dat vergt aanvullende beoordelingscriteria die de CVB dient te ontwikkelen.

Tenslotte zal gewerkt worden aan een meer toegankelijke instructie voor de gevisiteerden. Het is gebleken dat degenen die een instructieworkshop hadden gevolgd, aanmerkelijk gemakkelijker en beter door het visitatieproces heen komen dan degenen die dat niet hebben gedaan en ook het instructieboek niet gelezen hebben. Een manier om daar met een videoboodschap iets aan te doen is in ontwikkeling.

7.9. Commissie NVAB Nascholing (CNN)

7.9.1. Samenstelling

H.J. de Jager	<i>voorzitter</i>
G.B. de Bruin	<i>lid</i>
M.A.J.M. van Gils	<i>lid</i>
P. Hulleman	<i>lid</i>
R.M. van Leeuwen	<i>lid</i>
A.J. Lindhout	<i>lid</i>
V. Noordzij-Niekoop	<i>lid</i>
T. Rejda	<i>lid</i>
G.G. Robeer	<i>lid</i>
F. Tofield	<i>lid</i>
Dr. A.C.L.P.J. Verhoeven	<i>lid</i>
Dr. I. van Zanten-Przybysz	<i>lid</i>
G.B.S. Penders	<i>contactpersoon namens NVAB-bestuur</i>

7.9.2. Toelichting bij de samenstelling

D. Bruinvels heeft na de BG-dagen 2010 het voorzitterschap overgedragen aan H. de Jager.

G. Burggraaf en A. Veer hebben, na zich vele jaren te hebben ingezet voor de CNN, de commissie verlaten. Als nieuwe leden zijn P. Hulleman, R. van Leeuwen en A. Lindhout bereid gevonden. G. Penders is als opvolger van (oud-)bestuurslid H. Hlobil toegetreden.

De CNN wordt secretariaeel ondersteund door E. van der Putten van het Secretariaatsbureau NVAB.

7.9.3. Taakstelling

De CNN houdt zich in hoofdzaak bezig met het organiseren van de nascholing tijdens de voor- en najaarsvergadering en de bedrijfsgeneeskundige dagen. Tijdens de voorjaarsvergadering krijgen eens per twee jaar de genomineerden voor de Burgerpenning gelegenheid hun proefschrift toe te lichten. In het alternerende jaar krijgen de hoogleraren gelegenheid de activiteiten van hun onderzoeksinstituten onder de aandacht te brengen. Tijdens de BG-dagen wordt aandacht geschonken aan de inhoud van bedrijfsgeneeskundige zorg en relevante randgebieden.

7.9.4. Activiteiten

De commissie vergadert steeds op de tweede woensdag van de maand tussen 16:00 en 20:00 uur. Onder het genot van een broodje wordt gebrainstormd over thema's en wordt het programma voor de activiteiten vormgegeven. In juni 2010 heeft een CNN-retraite plaatsgevonden, waarbij de afgelopen BG-dagen werden geëvalueerd maar vooral ook veel aandacht is besteed aan de toekomst van deze NVAB-nascholing.

Voor informatie over het wetenschappelijk gedeelte van de ledenvergaderingen en de Bedrijfsgeneeskundige dagen 2010 zie de rubrieken 2 en 3 in dit jaarverslag.

7.9.5. Toekomstplannen

6 april 2011: Voorjaarsledenvergadering

12 en 13 mei 2011: Bedrijfsgeneeskundige dagen:
Alle hens aan dek

2 november 2011: Najaarsledenvergadering.

7.10. Werkgroep bedrijfsartsen sociale werkvoorziening (BA-SW)

7.10.1. Samenstelling bestuur

C.A. le Duc	<i>voorzitter</i>
H.C. van Oene-Oprel	<i>penningmeester, secretaris a.i.</i>
M. Willems	<i>contactpersoon namens NVAB-bestuur</i>

7.10.2. Toelichting samenstelling bestuur

Begin dit jaar bereikte ons het droevige bericht dat collega J.W.F. van Kempen plotseling was overleden. Hij is jarenlang secretaris van de werkgroep

geweest en heeft de afgelopen twee jaar ook het voorzitterschap waargenomen. De werkgroep heeft heel veel aan hem te danken en heeft in hem een bijzonder fijne en toegewijde collega verloren. De functie van secretaris is vacant.

7.10.3. Samenstelling werkgroep

De werkgroep heeft volgens een recente telling nu ongeveer 60 leden die geheel of gedeeltelijk werkzaam zijn voor SW-bedrijven. Na de wijziging van de Arbo-wet per 1 juli 2005 zijn een beperkt aantal collega's in dienst getreden van SW-bedrijven. De grootste groep verleent zijn diensten via een contract tussen arbodienst en SW-bedrijf en het aantal ZZP-ers dat in deze branche werkt neemt toe.

7.10.4 Taakstelling

De werkgroep beoogt een platform te zijn ten behoeve van bedrijfsartsen werkzaam voor de Sociale Werkvoorziening (SW).

Doelen zijn:

- bevorderen van onderling contact, uitwisseling van informatie en onderlinge advisering
- wetenschappelijke verdieping en bewaking van de kwaliteit van de bedrijfsgezondheidszorg toegesneden op de Sociale Werkvoorziening
- geaccrediteerde nascholing
- contact onderhouden met relevante instanties zoals CEDRIS, VNG, SBCM, UWV en UWV WERKbedrijf
- volgen van actuele ontwikkelingen met impact op de SW, zoals in het bijzonder wetswijzigingen in de sociale zekerheid.

7.10.5. Activiteiten

De werkgroep is in 2010 drie nascholingsdagen bijeen geweest Deze dagen beslaan netto vijf contacturen.

Naast het bespreken van casuïstiek en het uitwisselen van informatie over (voorgenomen) veranderingen in sociale zekerheidswetgeving met betrekking tot de Wsw en andere vormen van gesubsidieerde arbeid, kwamen de volgende nascholings thema's aan bod.

D. Rodenburg en L. Kannenhuis: Autisme en Werk. Wat is autisme, welke vormen van autisme zijn er, welke mogelijkheden voor diagnose/behandeling/begeleiding zijn er? Welke beperkingen levert autisme op voor het werk?

G. Miltenburg (bedrijfsarts/psychiater): Schizofrenie en Werk. Inleiding en workshop aan de hand van casuïstiek en bespreking multidisciplinaire richtlijn schizofrenie.

WIA, WAO, AMBER in relatie tot ondergrens Wsw. Ondanks het door ziekte ontbreken van de inleider, bleek onder de leden verspreid voldoende kennis van de materie aanwezig om van een nuttige nascholing te kunnen spreken.

C. Snabel (verzekeringsarts UWV): WAJONG, ondergrens, ophoging WAO/WIA eerder dan na 104 weken.

W. Bronkhorst (bedrijfsarts): Richtlijn Astma en COPD. Handelen van de bedrijfsarts bij werknemers met astma en COPD. Spirometrie: meten = weten.

R. Siecker (arbo-arts/neurobioloog): Omgaan met mensen met specifieke psychische handicaps (schizofrenie, autisme, depressie, ADHD, e.d.). Training van werkleiders in de SW en ondersteuning middels signaallijsten.

In 2010 werd de eerste bijeenkomst van de NVAB-werkgroep BASW in het gebouw van de SW-branchevereniging Cedris te Utrecht gehouden. Hoewel dit uitstekend beviel, moest in verband met de kosten omgezien worden naar een andere locatie. Deze is gevonden in het hoofdkantoor van Arbo Unie. De laatste twee bijeenkomsten werden hier naar volle tevredenheid gehouden en ook het komend jaar zijn wij hier welkom. Voor het verslagjaar 2010 zijn 3 x 5 = 15 accreditatiepunten toegekend voor de themabijeenkomsten.

7.10.6. Toekomstplannen

In 2011 zal de Werkgroep BASW wederom drie maal bijeenkomen.

Geplande data zijn vrijdag 18-03, 17-06, 04-11. Nascholingsthema's zoals deze voorlopig vastgesteld zijn:

- Gezondheidsmanagement/Lifestyle binnen de SW
- Ondergrensproblematiek SW, bedrijfsgezondheidskundige aspecten
- Hoe om te gaan met de groepen medewerkers die verschillen in arbeidsovereenkomst, m.n. ten aanzien van de vorm van SM
- De invloed van huidig en toekomstige politiek klimaat op de SW en de gevolgen daarvan voor de arbo- en bedrijfsgezondheidszorg
- Richtlijn Psychische Klachten: toepassing in

de SW

- Gebruik van de kFML in de SW
- Hulpmiddelen en voorzieningen op medische indicatie in de SW: Samenspel of strijd tussen UWV, bedrijf en bedrijfsarts?
- Indicatiestelling, (vervroegde) herindicatie. Procedure, criteria en beoordeling van (her) indicaties voor de SW.

Geaccrediteerde nascholing zal niet meer alleen door het bestuur verzorgd worden, maar ook door individuele leden. De aansluiting met GAIA is gerealiseerd, zodat door aanwezige leden behaalde nascholingspunten ook direct digitaal toegekend worden.

Contacten zullen onderhouden worden met NVAB, CEDRIS, SBCM, VNG, UWV, UWV WERKbedrijf en andere instanties werkzaam in het veld van de sociale zekerheid. Veranderingen in de sociale wetgeving met impact op de Wsw, Wajong, WWB, WIJ en andere gesubsidieerde arbeid worden nauwlettend gevolgd. Er komt waarschijnlijk één regeling voor de onderkant van de arbeidsmarkt waarin de uitvoering van deze wetten samengevoegd wordt. Verder dreigen door de kabinetsplannen om te bezuinigen op de sociale werkvoorziening veel mensen met een arbeidshandicap buiten de boot te vallen en in de bijstand terecht te komen. Het kabinet wil 700 miljoen euro bezuinigen door minder mensen toe te laten tot de sociale werkplaatsen en de subsidie voor zulke arbeidsplaatsen te verminderen. Nu werken er nog ongeveer 100.000 mensen met lichamelijke, verstandelijke of psychische beperkingen bij de sociale werkvoorziening. Door de plannen van het nieuwe kabinet zullen dat er over tien jaar tweederde minder zijn, heeft het CPB berekend. Ongeveer 40.000 van hen zullen dan in de bijstand komen. We kennen de relatie tussen het niveau van sociaal-maatschappelijk functioneren en de gezondheid. Deze veranderingen zullen ongetwijfeld hier effect op hebben. De werkgroep wil in dit kader vanuit onze professie een signalerende rol spelen.

7.11. Werkgroep Bank- en Verzekerings- wezen, Administratiekantoren en Vrije Beroepen (Club 25)

7.11.1. Samenstelling bestuur

C. van der Graaf	<i>voorzitter</i>
I. van Ham	<i>secretaris (ondersteuning door B. Sinia)</i>
M.M. Korevaar	<i>penningmeester</i>
F.A.M. Broekman/ M. Willems	<i>contactpersonen namens NVAB-bestuur</i>

7.11.2. Toelichting op de samenstelling bestuur

E.F.G.M. van Glabbeek is per 1 oktober 2010 afgetreden. De bestuurssamenstelling zal wegens zijn vertrek nog moeten worden aangevuld.

7.11.3. Leden

Er waren per 1 januari 2010 6 afmeldingen. Het aantal leden van de Club 25 is per 1 januari 2010: 63

7.11.4. Taakstelling

“Club 25” is een werkgroep die in de jaren '70 werd opgericht door een aantal bedrijfsartsen werkzaam binnen de branches, welke ressorteerden onder de toenmalige Bedrijfsvereniging 25. In de loop der jaren is het ledenaantal sterk gegroeid en is de werkgroep zich meer en meer gaan toeleggen op na- en bijscholing op het terrein van arbeidsomstandigheden en bedrijfsgezondheidszorg, toegespitst op de categorie bedrijven waarbinnen haar leden werkzaam zijn.

Aan de hand van een door het bestuur opgesteld jaarplan worden jaarlijks vier tot vijf nascholingsdagen georganiseerd, ieder rond een bepaald thema. Het jaarprogramma is gericht op het bevorderen van relevante kennis en vaardigheden voor de beroepspraktijk waarbij geprobeerd wordt alle aandachtsgebieden, zoals deze door het CSG zijn geformuleerd, aan bod te laten komen. Iedere bijeenkomst wordt door middel van een schriftelijke enquête geëvalueerd waarna de deelnemers, tegen inlevering van het enquêteformulier, een certificaat van deelname ontvangen. Voor iedere nascholingsdag wordt bij het AbSg accreditatie aangevraagd als deskundigheidsbevorderende activiteit ten behoeve van de herregistratie van sociaal-geneeskundigen, met als doelgroep artsen voor arbeid en gezondheid-bedrijfsarts, domein bedrijfsgeneeskunde.

7.11.5. Activiteiten

In 2010 hebben een viertal nascholingsdagen plaatsgevonden met ieder netto vijf contacturen. De bijeenkomsten werden gemiddeld door ongeveer 60 leden per keer bijgewoond en bestonden zoals gewoonlijk uit een beknopt huishoudelijk gedeelte en de behandeling van een groot aantal thema's aan de hand van (veelal externe) inleiders. De organisatie van de diverse nascholingsdagen was in handen van het bestuur. Hierbij werden voor elke bijeenkomst het jaarplan opgenomen dagthema's aan de hand van de leerdoelen uitgewerkt en uiteindelijk vertaald in een viertal zeer relevante en goed gewaardeerde nascholingsdagen. De gemiddelde waardering, uitgedrukt in een rapportcijfer, bedroeg een 8.

In 2010 heeft geen nascholingsdag in het buitenland plaatsgevonden, het bestuur heeft besloten om 1x per 2 jaar een nascholing in het buitenland te organiseren. Dat zou betekenen dat er in 2011 weer een buitenlandreis georganiseerd moeten worden, maar op dit moment wordt daar nog onderzoek naar gedaan.

In de verslagperiode hebben vier gecombineerde vergader- en nascholingsdagen plaatsgevonden rond de volgende thema's:

- Reuma en werk: nog altijd onverenigbaar
- Leeftijd bewust personeelsbeleid
- Autisme op de werkvloer
- Privacy en epidemiologie

Elke nascholingsactiviteit heeft 5 accreditatiepunten opgeleverd.

7.11.6. De toekomst

Het bestuur stelt zich ten doel ook voor 2011 4 nascholingsdagen met totaal 20 punten te organiseren.

7.12. Werkgroep Bedrijfsartsen Zorg (BAZ)

7.12.1. Samenstelling van het bestuur

G. Frijstein	<i>voorzitter</i>
R.J. Naber	<i>secretaris</i>
H. Cluitmans	<i>penningmeester</i>
J. Groenen	<i>lid</i>
A.A. Bos	<i>lid</i>
P. Ruige	<i>lid</i>
M. Willems	<i>contactpersoon namens NVAB-bestuur</i>

7.12.2. Taakstelling

De doelstellingen van de werkgroep luiden als volgt:

- Het bevorderen van onderling contact en kennisoverdracht.
- Het bezinnen op de plaats en taak van de bedrijfsarts binnen de betrokken instellingen.
- Het entameren en coördineren van bedrijfsgeneeskundige activiteiten gericht op het speciale aandachtsgebied van de betrokken artsen.
- Het scheppen van de mogelijkheid om eventuele adviezen naar buiten te brengen.
- Het leggen en onderhouden van functionele relaties naar buiten.

7.12.3. Activiteiten

In het jaar 2010 heeft de werkgroep 3 nascholingsbijeenkomsten gehouden. Onze bijeenkomsten waren voor het jaar 2010 geaccrediteerd met 4 punten per bijeenkomst.

De onderwerpen die in deze vergaderingen behandeld zijn, zijn:

- Motiverende gespreksvoering voor bedrijfsartsen
- Visitatie van bedrijfsartsen
- Hoofdpijn
- Monitor@work
- Omgaan met beroepsgeheim
- Bedrijfsarts let op uw saeck
- UWV/bedrijfsarts en problematische gevallen
- Interactief programma rond schouderklachten

Diverse leden van de Werkgroep BaZ participeren in verschillende werkgroepen, zoals o.a. in:

- commissie iatrogene besmetting hepatitis B
- Richtlijnen bureau
- WIZA werkgroep
- commissies Gezondheidsraad
- updaten van “groene Klapper”
- een aantal werkgroepen voor de Verzekeringsgeneeskundige protocollen van de NVVG/VGI.

7.12.4. Toekomstplannen

De NVAB werkgroep Bedrijfsartsen werkzaam in de Zorg wil een kennisplatform zijn voor kennis en informatie over het werken als bedrijfsarts in Zorginstellingen. Hiertoe participeren wij in meerdere werkgroepen, commissies etc., waarbij wij onze specifieke deskundigheid kunnen inzetten en waarbij het vak van bedrijfsarts op een hoger niveau kan worden gebracht.

7.13. Werkgroep Landelijke Overleggroep Bedrijfsartsen Politie (LOBPOL)

7.13.1. Samenstelling van het bestuur

W.N.M. Frankenmolen	<i>voorzitter</i>
J. Toussaint	<i>bedrijfsarts</i>
D.J.M.H. Bavelaar	<i>penningmeester</i>
F.A.M. Broekman	<i>contactpersoon namens het NVAB-bestuur</i>

7.13.2. Toelichting

Het LOBPOL is een permanente werkgroep van bedrijfsartsen werkzaam ten behoeve van de Nederlandse Politie en de Koninklijke Marechaussee. Een vertegenwoordiger van het Landelijk Arbo-coördinatorenoverleg Politie (LANPOL) neemt sinds medio 2007 deel aan de LOBPOL vergaderingen.

7.13.3. Taakstelling

Het LOBPOL heeft als taakstelling:

Het onderling uitwisselen van relevante informatie en onderling adviseren.

Het organiseren van thematische presentaties door deskundigen ter bevordering van “state of the art” arbozorg voor de Nederlandse Politie.

Het formuleren van gemeenschappelijke standpunten en het harmoniseren van werkwijzen in de arbozorg.

Het onderhouden van contacten met andere voor de politietaakstelling relevante partijen in het veld. Het organiseren van intercollegiale toetsingsbijeenkomsten.

7.13.4. Activiteiten

Richtlijn psychosociale ondersteuning geüniformeerden

De voorzitter LOBPOL heeft als projectlid een bijdrage geleverd aan het opstellen van de richtlijn. Enkele bedrijfsartsen hebben een bijdrage geleverd aan het meelesen van onderliggende literatuur. De richtlijn is op 16 december 2010 door Stichting Impact aangeboden aan de directeur-generaal van het ministerie van Veiligheid en Justitie.

In samenspraak LOBPOL en de voorzitter van een van de politiebonden heeft de laatste in overleg met het ministerie van toen nog BZK, een opleidingssubsidie weten te verwerven voor de implementatie van de richtlijn bij een zestal politiekorpsen. Hier zal in 2011 mee gestart worden.

Herziening Regeling Aanstellingseisen Politie

Het LOBPOL heeft de aanzet gegeven tot de aanpassing van de Regeling Aanstellingseisen Politie. Een aantal bedrijfsartsen politie hebben zitting genomen in een begeleidingsgroep ingesteld door het Ministerie van Binnenlandse Zaken (BZK), belast met het beoordelen van een door een derde partij uitgebracht advies terzake. De regeling is juli 2010 van kracht geworden.

Werk Gezondtest Politie

Een van de bedrijfsartsen is actief betrokken geweest bij het opstellen van de werk gezondtest politie.

Europese landelijke aanbesteding arbodienstverlening (LEA)

In het kader van de LEA heeft de voorzitter LOBPOL gesproken met de inkopers van de VTS-PN (Voorziening Tot Samenwerking- Politie Nederland) over door de bedrijfsartsen politie gesignaleerde knelpunten- en bij de beroepsgroep levende aandachtspunten ten aanzien van het opgestelde programma van eisen.

Presentaties

Persoonlijkheidsproblematiek en -stoornissen: diagnostiek en complicaties in de behandeling

Drs.ing.ir. N. Hochstenbach heeft een inzicht gegeven in zijn ervaringen als GZ-psycholoog bij de behandeling van medewerkers politie van een drietal Randstad korpsen. Discussie is gevoerd over AS-II problematiek in relatie tot de verweving en selectie van aspiranten.

Resultaten en evaluatie pilots Werkgezond Tests politie

Marian Strating (programmamanager Fit & Gezond) en Danielle Bavelaar (bedrijfsarts regiopolitie Hollands Midden) hebben een presentatie gegeven over de stand van zaken en de ervaringen tijdens de uitgevoerde pilots.

PREM (preventie en re-integratie moeders)

Irina Dvortsina, bedrijfsarts voor de regiopolitie Groningen presenteerde de resultaten van een pilot gericht op de begeleiding van zwangeren, waarbij zowel aandacht wordt besteed aan voorlichting aan de zwangere als aan interventie bij ervaren beperkingen. Na melding van de zwangerschap verzorgt de arbozorgcoördinator de eerste voorlich-

ting, met het advies om ook een afspraak te maken bij de bedrijfsarts. Bij klachten kan de bedrijfsarts verwijzen voor een multidisciplinaire behandeling.

Arbocatalogus Sector Politie

Ton Völker (arbo-adviseur KLPD) en Pieter Ranselaar (arbo-adviseur korps Hollands-Midden). Inzicht is gegeven aan het ontstaan en de opbouw van de arbocatalogus politie. Informatie is gegeven over het borgen en actualiseren van de catalogus. Bijzonderheid is dat vanuit het operationele politieproces digitaal gelinkt kan worden naar de arbocatalogus, waardoor er een beter inzicht verkregen kan worden tussen werkprocessen en arbeidsrisico's.

De mogelijkheid wordt onderzocht om bedrijfsartsen die geen toegang hebben tot het politiekennissenet via welke de arbocatalogus benaderbaar is, die mogelijkheid te bieden.

Richtlijn psychosociale ondersteuning geüniformeerden

Dr. Hans te Brake, senior beleidsadviseur Stichting Impact en projectleider van de richtlijn. H. te Brake heeft een presentatie gegeven over de richtlijn die de stand van zaken weergeeft over nut en noodzaak van psychosociale ondersteuning bij schokkende en ingrijpende gebeurtenissen en de voorwaarden waar organisaties minimaal aan moeten voldoen om hier op goede wijze invulling aan te geven. Het bijzondere van de richtlijn is dat deze op unieke tot stand is gekomen in een multidisciplinair samenwerkingsverband van vertegenwoordigers van o.a. ambulancezorg Nederland, politie, brandweer, defensie en reddingsdiensten. Bij een zestal politiekorpsen zal een pilot starten gericht op implementatie van de richtlijn.

Mentale weerbaarheid

De Raad van Korpschef hebben voor 2011 als speerpunt weerbaarheid van de politiefunctionaris gekozen. Een onderzoeksbureau heeft de opdracht gekregen om inzicht te geven in de kosten van verminderde weerbaarheid (o.a. productiviteitsvermindering, verzuim, uitstroom, zorgvraag, etc.). Het is de bedoeling om de aard en de omvang hiervan te vertalen naar een advies aan de minister van Veiligheid en Justitie ten behoeve van een investeringsprogramma met een inzichtelijke kosten- en batenkant. Aan het onderzoek zullen een vijftal bedrijfsartsen een bijdrage leveren (Daniëlle

Bavelaar (Hollands-Midden), Jan van den Ham (Koninklijke Marechaussee), Allard Henneman (Gelderland Midden), Joost Toussaint (Drenthe).

Besproken thema's

- Arbo-catalogus politie
- Landelijke aanbesteding van keuringen
- Europese Landelijke aanbesteding van arbo-dienstverlening
- Psychotrauma diagnostisch centrum (AMC/ Centrum 45)
- Causaliteit PTSS: beroepsziekte in bedrijfsge-neeskundige zin versus beroepsziekte in juri-dische zin
- Wettelijke regeling m.b.t. afname van bloed-en celmateriaal bij de bron bij de bron in geval van bloed-bloed overdraagbare aandoeningen
- ABP zorgloket als mogelijk te benaderen in-stantie voor veteranen werkzaam bij de politie in geval van arbeidsongeschiktheid gerela-teerd aan hun arbeidsverleden binnen defen-sie
- Orale antistolling en politie
- Biologische monitoring bij blootstelling aan gevaarlijke stoffen
- Draagcomfort veiligheidsvesten
- Slechthorendheid en executieve functievervul-ling
- Prevalentie van AS II problematiek bij politie-functionarissen onder behandeling bij de GGZ
- De afhandeling van intercollegiale adviesaan-vragen
- Financiële positie LOBPOL
- Oprichting Politie Veteranen Platform
- Infectieziektebeleid Politie
- Remediërend IBT programma
- Blessure polikliniek

7.13.5. Toekomstplannen

Rode draad voor 2011 is evenals in 2010 het ver-der optimaliseren van de bedrijfsgezondheidszorg voor de sector Politie. Vertrekpunt hierbij zijn de arbeidsrisico's in de sector die eerder gecom-pleteerd en verhelderd zijn. Een belangrijk aan-dachtspunt voor 2011 zijn de ontwikkelingen met betrekking tot de Landelijke Aanbesteding van de Arbodienstverlening. Voorts zoekt het LOBPOL naar wegen om medische beleidsvragen (zoals bij-voorbeeld: antistolling, epilepsie, diabetes in rela-tie tot operationele inzetbaarheid) evidence based beantwoord te krijgen, om zodoende een sectorale

werkwijze te bewerkstelligen. Departementaal zal in 2011 een werkgroep inzetbaarheid politie star-ten. Het LOBPOL zal gevraagd en ongevraagd ter zake adviezen uitbrengen.

7.14. Werkgroep Zelfstandige en Freelance Werkende Bedrijfsartsen (ZFB)

7.14.1. Samenstelling bestuur

M. Mouton-Segeren *voorzitter*
J. Noordsij *penningmeester*

7.14.2. Toelichting op de samenstelling bestuur

Alle regionale contactpersonen maken uit hoofde van hun functie deel uit van het bestuur.

J.H. Wiers is januari 2010 teruggetreden als secre-taris en F.H. van de Burg heeft zich om gezondheidsredenen moeten terugtrekken.

Het bestuur laat zich sedert juni 2010 ondersteu-nen door EPS Secretariaats- & Congresbureau.

7.14.3. Inleiding

De Vereniging ZFB is sinds 14 januari 2004 offici-eel tot werkgroep Zelfstandige- en Freelance wer-kende Bedrijfsartsen uitgeroepen onder de vlag van de NVAB. In 2005 is de rechtspersoon (veren-iging) notarieel vastgelegd met bijbehorende statu-ten en huishoudelijk reglement.

Voor het lidmaatschap van de werkgroep is tevens een lidmaatschap van de NVAB een vereiste, waar-mee de directe band met de NVAB en daarmee met de KNMG onderstreept wordt.

De ZFB telt 178 leden.

7.14.4. Taakstelling

De Werkgroep ZFB stelt zich o.a. de volgende con-crete doelen:

- Het vormen van een platform ten behoeve van de kwaliteitsborging voor zowel de zelfstandig gevestigde en als freelance werkende bedrijfs-arts binnen de bedrijfsgezondheidszorg en ar-bodienstverlening.
- Als vereniging van vrijgevestigde bedrijfsart-sen ontwikkelen tot natuurlijke gesprekspartner binnen de eigen wetenschappelijke beroepsor-ganisatie, de KNMG en daarbuiten.
- Productontwikkeling ten behoeve van de zelf-standig gevestigde bedrijfsarts, van belang voor het professioneel functioneren.

- Het creëren van een regionaal netwerk voor ICT-kringen.
- Het creëren van een landelijk netwerk met sterk regionaal karakter.

7.14.5. Activiteiten

In het jaarverslag van 2009 werd gememoreerd dat na een periode van consolidatie en versterking van de interne structuur de Vereniging zich in 2010 meer gericht heeft op nieuwe initiatieven die het opereren van zelfstandige bedrijfsartsen direct raken.

Het bestuur heeft in het afgelopen jaar 8 keer vergaderd, deels in Utrecht en deels telefonische vergaderingen.

Onderwerpen:

- nascholing
- klachten procedure
- bouw website
- professionalisering secretariaat
- ontwikkelingen binnen de NVAB
- visitatie
- functioneren en samenwerking bestuur.

Er was een minisymposium gepland in september 2010 wat helaas geen doorgang heeft gevonden. Een nascholingsbijeenkomst door dr. M.M.A. de Valk met als thema: 'Quality of the work-life balance' is gepland.

7.14.6. Toekomstplannen

Het komende verenigingsjaar wil het bestuur met name meer aansluiting bij haar leden krijgen. Daarnaast zal het bestuur de structuur van de vereniging (regionale opbouw) en het functioneren daarvan evalueren.

In de voorjaarsvergadering van 2011 zullen de leden hierover geraadpleegd worden.

Verder zullen er 3 nascholingen worden georganiseerd waarvan 2 in combinatie met de ledenvergaderingen.

7.15. Werkgroep Bedrijfsartsen Life Style

Deze werkgroep is al enige jaren inactief en in 2011 wordt bekeken of en hoe hier mee wordt verder gegaan.

7.16. Werkgroep Elektronisch Sociaal Medisch Dossier (ESMD)

7.16.1. Samenstelling bestuur

B. Dollekens	<i>lid</i>
F. Kraak	<i>lid</i>
P.T.J.M. Vissers	<i>lid</i>
M. Ligthart	<i>contactpersoon namens NVAB-bestuur</i>

7.16.2. Taakstelling

De NVAB richt zich op de totstandkoming van een betere informatievoorziening rondom en voor de patiënt/cliënt/werknemer met behulp van ICT. Het uiteindelijke doel is het bereiken van een hogere doelmatigheid en kwaliteit van ICT in de bedrijfs-geneeskundige zorg.

7.16.3. Activiteiten

In 2008 is een technisch rapport gemaakt op basis van de door de NVAB werkgroep ESMD in 2007 opgestelde architectuurvisie. De architectuurvisie wordt in dit rapport uitgewerkt op basis van het internationale "Cross-enterprise Document Sharing (XDS)" profiel van de "Integrating the Healthcare Enterprise" organisatie. XDS legt een technische infrastructuur vast waarover elektronische documenten uitgewisseld kunnen worden. Er is een voorstel gedaan om een XDS-infrastructuur ten behoeve van het Elektronisch Sociaal Medisch Dossier (ESMD) te realiseren in de vorm van een proof-of-concept (PoC). De NVAB stimuleert de ontwikkeling van deze proof-of-concept maar heeft in 2009 besloten hierin zelf als partij niet actief deel te nemen.

Over deze basisinfrastructuur zou informatie-uitwisseling tussen zorgverleners onderling en tussen zorgverleners en andere partijen op een veilige en effectieve manier kunnen plaatsvinden. Op deze basisinfrastructuur mogen alleen zogenoemde goed beheerde arbozorgsystemen (GBAZ'en) worden aangesloten. GBAZ'en zijn zorgsystemen die voldoen aan de daarvoor gestelde eisen voor beheer en beveiliging. Omdat voldoen aan de gestelde eisen van groot belang is voor betrouwbare gegevensuitwisseling, is een vorm van toetsing nodig. Voor de toetsing wordt de term 'kwalificatie' gebruikt. De NVAB heeft in 2009 besloten een kwalificatie voor een BIS (verzamelnaam voor Arbo en Bedrijfs-geneeskundige informatiesystemen) te

ontwikkelen. Dit is vergelijkbaar met de HIS-typekwalificatie voor huisartsen informatiesystemen en de ZIS-typekwalificatie voor informatiesystemen gebruikt in ziekenhuizen en zorginstellingen. Een BIS vormt een deel van een GBAZ en dient ontwikkeld te worden in samenhang met de nog te ontwikkelen eisen voor een GBAZ. In 2010 is een concept van de BIS-typekwalificatie aan stakeholders verstuurd ter becommentariëring.

7.16.4. Toekomstplannen

De BIS-typekwalificatie zal in 2011 verder uitgewerkt worden voor bestaande ICT systemen. Het doel van BIS-typekwalificatie is om de applicatie-eisen die de NVAB stelt aan aangesloten systemen te borgen op een wijze die aansluit bij de commerciële uitnutting van software die ontwikkeld wordt door BIS-leveranciers. Bij het opstellen van de technische en functionele eisen voor een BIS-typekwalificatie zal o.a. gebruik worden gemaakt van reeds bestaande KNMG rapporten waaronder “Advies voor inrichting en overdracht van het bedrijfsgeneeskundige dossier”, “Code gegevensverkeer en samenwerking bij arbeidsverzuim en Re-integratie” en “Bedrijfsarts kan wettelijke taak niet vervullen”.

Verder zal op basis van het voorstel van de proof-of-concept uit het technisch rapport van 2008 (architectuurvisie ESMD) de NVAB ook in 2011 actief op zoek blijven naar partijen die hierin als partner willen deelnemen.

7.17.1. Kring BGZ Zuid-Limburg

7.17.1.1. Samenstelling bestuur

R. Sandbrink	<i>voorzitter</i>
M. Persoons	<i>secretaris</i>
G. Meijer	<i>penningmeester</i>
E. Aelfers	<i>lid</i>
H. van Geel	<i>lid</i>
P. de Jonge	<i>lid</i>
G.F. Treurniet	<i>lid</i>
Mr. P.E. Rodenburg	<i>contactpersoon namens NVAB-bestuur</i>

7.17.1.2. Inleiding

De NVAB-kring Zuid Limburg is een vereniging sedert oktober 2001 en heeft als doel het bevorderen en onderhouden van het kennisniveau van haar le-

den, het bevorderen en onderhouden van de contacten tussen bedrijfsartsen en andere artsen uit de behandelende sector en leden van de andere arbobdisciplines. Tevens biedt zij een discussieplatform aan de NVAB-leden in de regio, die globaal het zuiden van Limburg omvat. Van de vereniging zijn ca. 170 leden lid.

7.17.1.3. Activiteiten

In 2009-2010 is veel energie gestoken in het werken van nieuwe bestuursleden, ook met het oog op het aflopen van de zittingstermijn van de voorzitter en secretaris in 2012.

De nascholing wordt georganiseerd door de bestuursleden en wordt bekostigd uit een contributie van 20 euro per jaar en het door de NVAB toegekende bedrag per NVAB-lid per jaar.

In 2010 hebben zoals gebruikelijk vier nascholingsbijeenkomsten plaatsgevonden, die allen geaccrediteerd zijn voor 2 tot 3 punten per bijeenkomst door de ABSG. Als onderwerpen werden besproken ‘verslaving’, ‘q-koorts’, ‘huidige en toekomstige positie van de bedrijfsarts’ en ‘persoonlijkheidsstoornissen’. De bijeenkomsten worden gemiddeld bezocht door een veertig- tot zestigtal leden, en goed beoordeeld. Overigens lijkt er een trend te zijn naar een minder groot aantal bezoekers per keer, hetgeen momenteel een belangrijk aandachtspunt van het bestuur is.

Verder neemt de voorzitter deel aan het afstemmingsoverleg tussen de Kringbestuurders en het NAVB-bestuur na afloop van de Voorjaarsvergadering en de Najaarsvergadering.

7.17.2. Bedrijfsartsen Kring Oost

7.17.2.1. Samenstelling bestuur

H.C.G. Backus	<i>voorzitter</i>
J.M.J. Groenen	<i>secretaris en beheerder website</i>
H.M.C. Wijers	<i>penningmeester</i>
J.P. Janssen	<i>externe samenwerking</i>
Th.F. Senden	<i>externe samenwerking</i>
J.M. Thiadens	<i>scholing</i>
<i>Toegevoegd aan bestuur ivm samenwerking met de verzekeringsartsen in de regio</i>	
P. Schouten	<i>algemeen</i>
H. Swartjes	<i>scholing</i>

H.O. Spanjaard

*contactpersoon namens
NVAB-bestuur*

7.17.2.2. Toelichting op de samenstelling

Het bestuur bestaat uit praktiserende bedrijfsartsen werkzaam of woonachtig in de regio Arnhem - Nijmegen en Doetinchem. De bestuursleden worden vooral geselecteerd op ervaring op het gebied van organiseren van scholingsactiviteiten, netwerk en spreiding van werkgever.

Daarnaast hebben we sedert enige jaren ook 2 tot 3 verzekeringsartsen binnen het bestuur opgenomen in verband met de onderlinge samenwerking en de gezamenlijke nascholingen.

Afgetreden zijn J. Verzijden en T. Wolffenbuttel.

7.17.2.3. Taakstelling

We stellen als doel om relevante nascholing aan te bieden voor zowel bedrijfs- als verzekeringsartsen. We koppelen aan dit educatief karakter ook een duidelijk sociaal aspect, waarbij de regionale leden elkaar beter leren kennen. Tevens proberen we deze nascholing zoveel mogelijk te organiseren met (medisch) specialisten binnen onze regio, hetgeen de samenwerking duidelijk ten goede komt. Daarnaast houdt een deel van ons bestuur zich bezig met het versterken van de arbo-curatieve samenwerking met name in de eerste lijn.

7.17.2.4. Activiteiten

Het streven is om jaarlijks 4 geaccrediteerde scholingsavonden te organiseren (2 punten per avond) voor bedrijfs- en verzekeringsartsen, waarbij ook ruim tijd is ingepland voor intercollegiaal contact. In 2010 is dit doel volledig gehaald. De 4 gehouden scholingsavonden waren:

- 28 januari 2010: Deskundigenoordeel UWV, alleen bij een geschil
- 26 mei 2010: Wat is er aan de Hand - handenteam
- 23 september 2010: Autisme en ADHD - psychiatrie
- 23 november 2010: Handeczeem en werk - dermatologie.

Alle bijeenkomsten bestaan zoveel mogelijk uit een algemeen klinisch deel en een arbeids-/verzekeringsgeneeskundig deel. De bijeenkomsten zijn gratis voor NVAB-leden en worden goed bezocht met een gemiddelde opkomst van 53 deelnemers. De gemiddelde score voor de 4 bijeenkomsten is

met 4,2 in een score tot 5 hoog te noemen.

Het streven is daarnaast ook om twee à driejaarlijks een gezamenlijke scholingsavond met de huisartsen of andere beroepsverenigingen te organiseren (bijv. met de WDH of NVKA) en/of een bijeenkomst te organiseren over een of meerdere onderwerpen die onze gehele beroepsgroep raken (bijv. visitatie of arbocuratieve projecten). Tevens hebben we een website via NVAB-online (kring oost) waarop de bestuursleden, doelstelling en de aankondigingen en presentaties van de nascholingen te vinden zijn.

Actualiteit

Het bestuur is het afgelopen jaar zesmaal bijeen geweest. Onderwerpen waren: de scholingsavonden met de wetenschappelijke commissie bespreken en de hoofdlijnen aangeven, de website bespreken, de bestuurssamenstelling representatief houden, ontwikkelingen binnen de NVAB, de arbocuratieve samenwerking en het financieel beleid. De vergaderingen zijn wisselend bij één van de bestuursleden.

Momenteel is de website (kring oost) weer up to date in de lucht. De site is gekoppeld aan NVAB-online/Artsennet. Op de site kan men de informatie over de komende scholingsavonden vinden, alsook de presentaties van de afgelopen scholingen en het jaarverslag.

We zien naast de scholingsavonden ook voor ons een rol weggelegd om de arbocuratieve samenwerking te bevorderen. Twee bestuursleden (externe samenwerking) houden zich hier specifiek mee bezig. Een van de doelen is om in 2012 een bijeenkomst voor bedrijfsartsen te organiseren waarin specifiek aandacht is voor initiatieven in onze regio tussen de curatieve en sociaal geneeskundige artsen.

O.a. in het UMC St Radboud lopen diverse projecten en er loopt een arbocuratief project in een grote huisartsenpraktijk in de regio waar een bestuurslid bij betrokken is.

Ook voor 2011 wordt weer accreditatie voor onze scholingen aangevraagd (4 x 2 punten).

7.17.2.5. Toekomstplannen

Voor 2011 hebben we 4 weer nascholingsavonden gepland met als doelgroep bedrijfs- en verzekeringsartsen.

Eén nascholing 'Medische rijgeschiktheid met speciale aandacht voor medicatie en nieuwe ont-

wikkelingen' met als spreker dhr. Bredewoud heeft op 20 januari al plaatsgevonden

De overige 3 geplande nascholingen zijn:

- PTSS met als spreker een psychotherapeut van het Instituut voor psychotrauma
- Beoordeling en beïnvloeding van participatiegedrag (richtlijn verzekeringsartsen), waarvoor twee leden van de betreffende werkgroep (NVVG-NVAB) als spreker worden gevraagd.
- Verslaving (alcohol/medicatie) met een spreker die veel onderzoek op dit terrein heeft gedaan vanuit UMC St. Radboud en GGZ Nijmegen en een spreker van de werkgroep verslaving van de NVAB.

7.17.3. Kring Den Haag/Leiden E.O.

7.17.3.1. Samenstelling bestuur

A.B. van der Plas	<i>voorzitter</i>
P.E.M. Lindeman-Clocquet	<i>secretaris/penningmeester</i>
D.J.M.H. Bavelaar	<i>lid</i>
F.M. Brouwer	<i>lid</i>
T.C.P.M. Mutsaerts	<i>lid</i>
F.A.M. Broekman	<i>contactpersoon namens NVAB-bestuur</i>

7.17.3.2. Toelichting op de samenstelling

In de loop van 2010 is H. Hlobil, in verband met zijn vertrek uit het NVAB-bestuur, opgevolgd door F.A.M. Broekman.

7.17.3.3. Activiteiten

Het Kringbestuur kwam formeel in 2010 vier keer in vergadering bijeen, waarvan:

- een ingelaste vergadering (8 maart) om met P.P.C. Coffeng, bedrijfsarts/opleider van Edufit en de beide besturen alvast te brainstormen over onderwerpen/sprekers voor het nieuwe seizoen in verband met de accreditatie-aanvraag
- een vergadering (28 april), met P.P.C. Coffeng en de beide besturen, NVAB en NVVG die werd gehouden, werd besteed aan de evaluatie van het bijscholingsprogramma 2009/2010 en de samenwerking met Edufit. Aan de hand van o.a. de suggesties en wensen die zijn gegeven door de deelnemers aan de thema-avonden, werd in nauw overleg het nieuwe programma voor 2010/2011 vastgesteld.

De thema's voor de 5 bijscholingsbijeenkomsten zijn:

- Preseniele dementie onderkennen en werk?
- Kanker en werk
- Een disfunctionerende collega, wat nu?
- Somatisch Onvoldoende verklaarde Lichamelijke Klachten (SOLK) tijdig erkennen, begeleiden en beoordelen
- Kansgericht denken voor bedrijfs- en verzekeringsartsen.

Er werd deelgenomen aan het Kringoverleg door de voorzitter en bestuursleden; verder aan de KNMG districtsbijeenkomsten IV, onder voorzitterschap van T.C.P.M. Mutsaerts, tevens bestuurslid van de NVAB Kring Den Haag/Leiden e.o.

Overige activiteiten

Het mede organiseren en aandragen van onderwerpen/sprekers in samenwerking met P.P.C. Coffeng voor de thema-avonden, en het voorzitten van de 5 x 2 bijscholingsbijeenkomsten (één om 17.00 uur en één om 20.00 uur) deskundigheidsbevordering van de Kringen Den Haag/Leiden e.o. en NVVG Kring Haarlem;

Verder hebben leden van het bestuur zitting in of maken deel uit van:

- KNMG district IV: waar o.a. symposia en bijscholingsactiviteiten worden georganiseerd, waar bij interessante medische onderwerpen ook Kringleden kunnen deelnemen.
- KNMG vergaderingen in de regio (Den Haag en Leiden) en de landelijke vergadering;
- Accreditatiecommissie voor verzekeringsgeneeskundige protocollen;
- Secretariaat van verzekeringsgeneeskundige protocol "Artrose heup/knie" en "darmkanker" en lid van CBOB
- Commissie Visitatie bedrijfsartsen
- Lid International Association of Overseas Services
- Nederlandse Vereniging voor Medisch Specialisten en gerechtelijke zaken
- Bestuurslid LOB-politie

Het bestuur heeft verder verschillende werkconferenties in binnen- en buitenland bezocht.

Is vraagbaak voor menige collega en instelling.

7.17.3.4. Toekomstplannen

Toekomstvisie van het bestuur is o.a. handhaving en bewaking van het huidige niveau van de bijscholing.

7.17.4. Kring Zuid-West Nederland

7.17.4.1. Samenstelling bestuur

G.J.G.M. van der Putten	<i>voorzitter</i>
A.C. Kalwij	<i>secretaris</i>
H.T.J.M. van Heesch	<i>penningmeester</i>
I.M.M.G. Dullens	<i>lid</i>
H.T.M. Hendrickx	<i>lid</i>
D.A.F.M. Versluis	<i>lid</i>
Dr. T. Brand	<i>contactpersoon namens NVAB-bestuur</i>

7.17.4.2. Taakstelling

De kring Zuid West heeft als doelstelling het organiseren van 4 geaccrediteerde bijscholingen voor de regio die bestaat uit Tilburg, Breda, Tiel, Geldermalsen, Oosterhout, Dordrecht, Roosendaal, Bergen op Zoom, Walcheren, Goes en Zeeuws-Vlaanderen.

De kring is in de gelukkige omstandigheid dat zij gebruik kan maken van de audiovisuele ruimte van Sabc Innovative Plastics te Bergen op Zoom.

De kring ontvangt jaarlijks subsidie van de NVAB voor haar activiteiten en de kring probeert zoveel mogelijk sprekers uit eigen geledingen dan wel uit eigen netwerk de avonden te laten verzorgen. Het inschrijfgeld kan hierdoor zeer beperkt blijven.

7.17.4.3. Activiteiten

Maart: Visitatie stand van zaken en ervaringen

Juni: Zoönosen

September: ADHD

November: Knecht van 2 Meesters. Bedrijfsarts tussen afhankelijkheid en onafhankelijkheid. Extra feestelijke avond in verband met het 40-jarig bestaan van de kring.

7.17.4.4. Toekomstplannen

Voorlopig programma 2011

Maart: Gehoor en arbeid

Juni: Richtlijn preventie die in samenwerking met huisartsen wordt ontwikkeld

September: Top care

November: Nieuwe richtlijn cardio-vasculair risico-profiel.

7.17.5. Bedrijfsgeneeskundig Gezelschap Rotterdam

7.17.5.1. Samenstelling bestuur

M.A. Aletrino	<i>voorzitter/secretaris</i>
D. Krul	<i>penningmeester</i>
P. Gabeler	<i>lid</i>
C. de Groot	<i>lid</i>
K. van Lith	<i>lid</i>
J. Neijenhuis	<i>lid</i>
A. Solter	<i>lid</i>
R. Vervoort	<i>lid</i>
F.A.M. Broekman	<i>contactpersoon namens NVAB-bestuur</i>

7.17.5.2. Toelichting op de samenstelling

Per eind 2010 trad A. Solter, maatschappelijk werker, toe tot het bestuur.

In de loop van het jaar is dr. T. Brand bestuurslid F.A.M. Broekman opgevolgd als contactpersoon namens het NVAB-bestuur.

7.17.5.3. Activiteiten

Het bestuur vergaderde op 16 februari, 20 april, 16 juni, 5 oktober en 23 november.

Op de vergadering in juni hield het bestuur een brainstormsessie over de onderwerpen van de nascholing in 2011. Het idee werd geopperd om in het voorjaar 2011 een thema Verslaving te organiseren.

Een van de bestuursleden nam deel aan de cursus Verenigingsprofessional. Het daarin aangereikte materiaal zal gebruikt worden voor verdere professionalisering van kring en bestuur.

Het jaar 2010 was een jaar waarin de aandacht uitging naar het organiseren van de 4 nascholingsavonden. Deze waren traditioneel multidisciplinair van opzet en karakter, waarbij de samenwerking met regionale partners werd gezocht. Door onvoorziene verschuiving in de planning van de avonden waren het bezoekersaantallen lager dan gemiddeld. In 2010 werd vastgehouden aan de vervroegde aanvangstijd van de nascholingsavonden: ontvangst om 18.00 uur en aanvang nascholing om 18.45 uur. De bezoekers worden ontvangen met een simpele broodmaaltijd.

Vanuit de NVAB heeft de kring een bestand van plm. 150-200 leden. Het bezoekersaantal per avond bedraagt plm. 30.

Er werden 4 bijeenkomsten georganiseerd, die werden geaccrediteerd door de ABSG.

- Op 24 maart was het onderwerp: Lekker anders: aanvullingen op het interventiepalet van de bedrijfsarts.

De nascholing werd georganiseerd door 2 bestuursleden in samenwerking met Context preventiecentrum GGZ, Coaching Plaza, Rigg Rijnmond en MijnTotaalPlan.

Aanwezig waren 30 deelnemers; 28 deelnemers vulden de evaluatie in.

Evaluatie: Zeer goed: 8, Goed: 19, Voldoende: 2.

- Op 3 juni was het onderwerp: Metabool Syndroom.

De nascholing werd georganiseerd in samenwerking met het Vletland Ziekenhuis, Schiedam.

De avond werd bezocht door 33 mensen (potentiële bezoekers haakten af vanwege een verkeersinfarct rond Rotterdam); 29 deelnemers vulden de evaluatie in.

Evaluatie: Zeer goed: 1, Goed: 20, Voldoende: 5, Matig: 1.

- Op 13 oktober was het onderwerp: Huiselijk Geweld.

De nascholing is georganiseerd door het bestuur en ingevuld met gastsprekers.

Aanwezig waren 34 deelnemers; 31 deelnemers vulden de evaluatie in.

Evaluatie: Zeer goed: 4, Goed: 25, Voldoende: 2.

- Op 18 november was het onderwerp: Gebruik van de 4 DKL en SCL-90

De nascholing is georganiseerd door het bestuur en ingevuld met gastsprekers.

Aanwezig waren 30 deelnemers; 24 deelnemers vulden de evaluatie in.

Evaluatie: Goed: 10, Voldoende: 15, Matig: 1.

Ook in 2010 hadden de bijeenkomsten een multidisciplinair karakter.

Steeds staat in de nascholing de factor "Arbeid" centraal en worden thema's gezocht die ook andere disciplines aanspreken: revalidatie artsen, huisartsen, verzekeringsartsen, oefentherapeuten, fysiotherapeuten, ergotherapeuten, psychologen, arbeidsdeskundigen en re-integratie consulenten.

Arbocuratieve samenwerking

In 2010 was de samenwerking met de ROS'sen gering.

Wel werd gebruik gemaakt van het netwerk van organisaties in de regio's ten behoeve van het werken van sprekers voor de avonden.

7.17.5.4. Toekomstplannen

De kring zal in 2011 5 bijeenkomsten organiseren, waarvan 3 in het voorjaar met als thema: Verslaving.

7.17.6. Kring Noord

7.17.6.1. Samenstelling bestuur en Commissie Nascholing

T. Schaafsma	<i>voorzitter</i>
H.F.P. Terpstra	<i>penningmeester/ secretaris</i>
K.T. Niks	<i>contactpersoon/ bestuurslid KNMG distr. Groningen</i>
Dr. B. Sorgdrager	<i>vaardighedenonderwijs</i>
G. Koster	<i>lid</i>
J. Stoffers	<i>lid</i>
M. Ligthart	<i>contactpersoon namens NVAB-bestuur</i>
<i>Commissie Nascholing</i>	
G.W. Bleeker	<i>lid</i>
G.J. Haken	<i>lid</i>
J.S.N. de Jager	<i>lid</i>
Prof.dr. J.J.L. van der Klink	<i>lid</i>
H.J. Neeb	<i>lid</i>
A.N.A. Smith	<i>lid</i>
<i>Vaardighedenonderwijs</i>	
J. Stoffers	<i>lid</i>
M. Oostra	<i>lid</i>
A. Sibon	<i>Secretariële ondersteuning</i>

7.17.6.2. Inleiding

NVAB Kring Noord is een regionaal bestuur voor Friesland, Groningen en Drenthe.

De Kring valt onder het landelijke NVAB-bestuur. Het is een bestuur ten behoeve van de beroepsvereniging van bedrijfsartsen.

De budgettaire mogelijkheden bestaan uit de landelijke subsidie per ingeschreven bedrijfsarts, eventueel aangevuld met bijdragen voor projecten op basis van aantoonbare inspanningen en kosten, en het saldo van de nascholingsactiviteiten.

7.17.6.3. Activiteiten

Vergaderingen

Het bestuur is vier maal bijeen geweest en heeft o.a. de volgende onderwerpen besproken:

- Ledenenquête
- Beheer en uitbouw kringpagina
- Uitnodigen niet-NVAB leden voor nascholing
- Strategische leidraad hoofdbestuur
- Speerpunten voor 2011
- Reactie op de uitslag ledenraadpleging bestuur NVAB
- Aandacht schenken aan promovendi in het Noorden.

In 2010 is door Kring Noord energie gestoken in het organiseren en faciliteren van twee regionale nascholingen: één is zoals ieder jaar geheel georganiseerd door een subcommissie; daarnaast heeft het bestuur in samenwerking met een aantal lokale zorgaanbieders twee kleinschalige avondnascholingen georganiseerd. Daar waar mogelijk hebben we ons netwerk onderhouden. Om de belangstelling met betrekking tot nascholing en andere activiteiten onder de leden te inventariseren, is een beperkte ledenpeiling gehouden, die ons bevestigt in onze ideeën de komende jaren zo door te gaan. We maken ons zorgen over de toenemende druk op de collega's en de tendens van de arbodiensten de nascholing in eigen beheer te houden en de collega's niet meer te faciliteren extern georganiseerde nascholing te bezoeken.

Algemene doelstellingen

Professionalisering, deskundigheidsbevordering, beroepsuitoefening, positionering en communicatie zijn de aandachtsgebieden waarop het Kringbestuur zich wil richten.

In dit jaarverslag 2010 komt een aantal gebeurtenissen en ontwikkelingen op deze terreinen aan bod.

Samenwerking met andere partijen

In 2010 is er met verschillende andere partijen contact geweest.

Deze contacten hadden deels een incidenteel karakter, deels vormden zij ook het begin van een meer structurele samenwerking. Wij noemen hier: KNMG district Groningen: één van de bestuursleden van Kring Noord is tevens bestuurslid van KNMG district Groningen.

UMCG-Wenckebach: de contacten met het UMCG zijn voor de Kring op verschillende manieren van

belang.

J. Stoffers was aanwezig op het afscheidssymposium van C. Muskee en heeft hem namens de Kring een kistje wijn overhandigd.

PR en communicatie

Het bevorderen van ideeënuitswisseling tussen het landelijke bestuur en de dagelijkse praktijk van de bedrijfsarts is één van de opdrachten die het Kringbestuur zich heeft gesteld. Het Kringbestuur wil daarbij fungeren als een verbindingskanaal, waarlangs beleidsvoornemens en (gevolgen van) beleidsuitvoer elkaar kunnen vinden.

Jan Stoffers is redacteur voor het NVAB-bureau als bewerker van onze kringpagina.

Niet dat de Kring een doel op zich is, maar een middel om de betrokkenheid tussen perifeer en centraal verder gestalte te geven.

Regionale deskundigheidsbevordering

Het bestuur van de Kring Noord onderhoudt intensief contact met de drie commissies die nascholing in het Noorden organiseren. Gezamenlijk nomineren de commissies een bedrijfsarts voor de Hein Post Uiterwerpenpenning. Deze bedrijfsarts heeft gedurende een periode van twee jaar een belangrijke bijdrage heeft geleverd aan nascholing in het Noorden. Twee commissies organiseren elk een dag voor bedrijfs- en verzekeringsartsen (februari in Drachten en oktober in Groningen). Zij hebben een eigen financiële huishouding. De commissie die namens de NVAB nascholing voor bedrijfsartsen organiseert wil zich beperken tot één dag per jaar. De dag in juni ging over "De effectiviteit van de bedrijfsarts" en werd bijgewoond door circa veertig collega's.

Daarnaast slaat het bestuur een brug met het curatieve veld. Enerzijds door koppeling bestuurslidmaatschap Kring Noord met het districtsbestuur van de KNMG, anderzijds door nascholingen te organiseren met klinische afdelingen van het UMCG. Aan de nascholingen worden in samenwerking met het Wenckebach Instituut vorm gegeven.

Het bestuur van de Kring heeft op 1 december 2010 en 19 januari 2011 twee kleinschalige nascholingen (circa vijftien deelnemers) georganiseerd met als titel 'Psychische klachten, diagnostiek en behandeling, gericht op activering en werkhervatting'.

Ledenenquête

Het Kringbestuur heeft in februari 2010 een enquête gehouden onder haar leden naar de behoefte aan regionale nascholing zoals georganiseerd door de nascholingscommissie en het Kringbestuur. Tevens hebben we gevraagd naar beperkingen die de verschillende arbodiensten collega's al dan niet opleggen bij hun keuze van te volgen nascholingen.

We ontvingen 31 reacties met een redelijke verdeling over de verschillende diensten en zelfstandigen.

Twee regionale nascholingen per jaar werd door het grootste deel van de respondenten op prijs gesteld. Een kleine groep gaf aan meer nascholingen op prijs te stellen. Ook gaf een meerderheid aan behoefte te hebben aan nascholing in kleinschalige setting.

De voorkeur voor een middag-/avondsessie of een hele dag is gelijk verdeeld.

Het huidige kostenniveau van de nascholingen, georganiseerd door de noordelijke Kring, wordt als redelijk aangegeven.

Vanuit de grote diensten gaven verschillende collega's de tendens aan dat alleen intern georganiseerde nascholingen door de werkgever worden vergoed.

Opvallend was wel dat vanuit eenzelfde dienst collega's aangaven dat dit zowel speelde als niet speelde; dit gold voor alle diensten.

7.17.7. Kring Voor Bedrijfsgezondheidszorg Amsterdam en Omstreken

7.17.7.1. Samenstelling bestuur

L.M. Schrier	<i>voorzitter</i>
O. Huiberts	<i>secretaris</i>
C. Langendijk	<i>penningmeester</i>
A.R. Baas	<i>lid</i>
I.M.J.L. Speller	<i>lid</i>
A.F. Straatman	<i>lid</i>

7.17.7.2. Toelichting op de samenstelling van het bestuur.

In dit verslagjaar bestond het bestuur uit 6 personen waarvan 5 bedrijfsartsen en een bedrijfsverpleegkundige. De kring is ondanks de historisch multidisciplinaire samenstelling van het ledenbestand steeds meer specifiek gericht op bedrijfs-

artsen; de andere arbo-professionals komen met name bij de jaarlijkse breed georiënteerde en inmiddels traditionele H.J. Docterlezing wel aan hun trekken.

7.17.7.3. Activiteiten

Er zijn gedurende het verslagjaar vijf bestuursvergaderingen geweest alsmede een bestuursretraite. Bij die gelegenheid is de missie en visie geactualiseerd en is met veel ambitie een lijn uitgezet voor de toekomst van de kring mede naar aanleiding van de eveneens in 2010 onder de leden gehouden enquête.

De respons op deze vragenronde liet kwantitatief wel te wensen over (22%) maar bevestigde ruimschoots een verdergaan van de door het bestuur ingezette koers van specifieke professionalisering van de georganiseerde nascholingen. Deze blijkt onder meer uit de hoge waardering voor de nieuwe locatie (Dorinhotel Schiphol), de wijze van uitnodigen (per e-mail) en de website waarvan de gegeven presentaties te downloaden zijn.

Een eigen bijdrage van leden die zich inschrijven voor de verschillende kringbijeenkomsten is bij gebleken succes opnieuw gecontinueerd. Op deze wijze kan niet alleen de hoge kwaliteit van nascholing gewaarborgd worden maar zijn de bezoekers van de kringbijeenkomsten optimaal gemotiveerd en betrokken.

- Zo zijn in 2010 vier kringbijeenkomsten georganiseerd waarvan de H.J. Docterlezing de meest prominente is. Het betrof ditmaal de 12de lezing met als spreker mr. Hendriks, hoogleraar gezondheidsrecht uit Leiden onder de titel "Privacy: de bedrijfsarts knel tussen de WBP en de WVP". Onder grote belangstelling werd het een bijna adembenemende avond met veel en boeiende discussie. Ook deze lezing werd zoals eigenlijk altijd met de Docterlezingen het geval is, hogelijk gewaardeerd. Dit komt ongetwijfeld door de hoge mate van actualiteit en de brede betekenis van het onderwerp voor de doelgroep.
- In juni was het voor de kringnascholing, zoals de laatste jaren traditie is geworden, de beurt aan het EMGO-instituut van de VU, met welk instituut de kring een warme samenwerking heeft opgebouwd.
- Onder de titel "Bedrijfsgezondheidszorg en de kliniek" werd een programma gebracht met

actuele onderwerpen en ontwikkelingen zoals werkgerelateerde huidaandoeningen, gevolgen van slechthorendheid in arbeid en collaboratieve care voor depressieve verzuimende werknemers.

- De nascholingsbijeenkomst in september had de werktitel “angst- en dwangstoornissen en werk”. Hiervoor gaven sprekers uit de zorglijn angststoornissen van het AMC acte de présence. Onderwerpen waren “werken met of aan angst”, cognitieve gedragstherapie bij een angststoornis en behandeling psychotrauma met EMDR, CGT of medicatie.
- Het nascholingsjaar 2010 werd in november afgesloten met bijeenkomst in het kader van Diabetes mellitus type 1. Waar in 2009 diabetes type 2 werd belicht deed deze bijeenkomst in het geheel niet daarvoor onder gezien de waardering bij de evaluatie met een volle 8. Een internist/endocrinoloog, een neuroloog en een diabetesverpleegkundige vertelden state of the art kennis op hun vakgebied, waarna twee bedrijfsartsen de avond afsloten met enerzijds de praktijk van de bedrijfsarts en anderzijds de richtlijn in wording.

Het organiserend comité is door een aantal respondenten in de evaluatie wel aangeraden niet over-ambitieuw te worden en de tijdsduur van een nascholingsavond, die tegenwoordig veelal wel gepaard gaat met aandacht voor de inwendige mens, toch te beperken tot een uur of drie.

Wel wordt op hoge prijs gesteld dat het jaar 2010 qua door de kring georganiseerde nascholingen goed bleek voor een aantal accreditatiepunten van welgeteld 12, hetgeen in het licht van de eigen bijdrage deze nascholingen qua prijs-kwaliteit tot de besten in zijn soort laat zijn.

Een ander in het oog lopend punt van waardering blijkt de keuze voor meer medisch inhoudelijke onderwerpen waarbij natuurlijk de praktijk voor de bedrijfsarts niet mag ontbreken.

7.17.7.4 Toekomstplannen

In het vroege voorjaar van 2011 zal een expert meeting over de toekomst van de kring voor bedrijfsgezondheidszorg Amsterdam en omstreken worden gehouden. Gezien de belangstelling hiervoor lijkt het geen twijfel dat hieruit tal van initiatieven ter verdere ontwikkeling en bloei van deze kring(activiteiten) zal voortkomen en de nascho-

lingen inclusief de traditionele Docterlezing nog lang voortgang zal krijgen.

Hiermee zal ook het bestuur, waarin na jaren voor het eerst weer enige mutatie optreedt, vernieuwd kunnen gaan worden en/of een voorbereidingsgroep voor kringbijeenkomsten of discussiepanel geformeerd.

Eveneens zal mogelijk een nieuwe nascholings samenwerking worden aangegaan met de eerste lijn, ditmaal in de provincie Noord Holland.

7.17.8. Kring Utrecht

7.17.8.1. Samenstelling bestuur

P.C.M. den Bieman	<i>voorzitter</i>
R.U. Melchers	<i>secretaris</i>
J. Valkenburg	<i>penningmeester</i>
W.J. Duits	<i>lid</i>
L. Norder-Kuper	<i>lid</i>
M.D.M. Tjiam	<i>lid</i>
Mr. P.E. Rodenburg	<i>contactpersoon namens NVAB-bestuur</i>

7.17.8.2. Inleiding

Als belangrijkste taak van onze Kring zien we de scholingen. Sinds jaar en dag hebben we daar een vast patroon voor: donderdag, eind van de middag. Een scholing van twee uur (twee accreditatiepunten) voorafgegaan door een kwartier huishoudelijk vergaderen.

In 2010 hebben we de ledenbijeenkomsten gratis aangeboden.

7.17.8.3. Activiteiten

Het bestuur kwam zes keer bijeen. De belangrijkste onderwerpen waren scholing, samenwerking met andere disciplines en de ontwikkelingen van de positie van de bedrijfsarts.

In 2010 zijn er twee bijeenkomsten gehouden:

23 maart: Hartzeer en werkhervatting in het Antoniusziekenhuis in Nieuwegein

18 november: Een verslaafde werknemer. Wat moet je ermee...

De tweede scholing vond plaats op een afwijkende tijd: vanaf 17.15 in plaats van vanaf 16.00.

We wisten 40 en 37 leden te boeien. Inclusief bestuur. Ongeveer 45 personen gaven zich op. De bijeenkomsten werden positief gewaardeerd.

Regionale samenwerking

Net als in 2009 is daar geen sprake van. Er waren pogingen om in overleg te treden met J. Geurts, voorzitter van het KNMG-district, maar op het eind van het verslagjaar was er geen voorzitter meer. Het district is slapend zoals bleek uit informatie van een districtsbestuurder (tevens bedrijfsarts).

Verzekeringsartsen

Met de verzekeringsartsen loopt, op initiatief van de verzekeringsartsen, een samenwerking rond een samenscholing. De kringvoorzitter zit in het organiserend comité. In 2010 was er zo'n scholing. Het succes was minder dan vorige jaren omdat het UWV voor deelname aan de bedrijfsartsen € 150 vroeg.

Ook in 2011 zal een dergelijke samenscholing georganiseerd worden.

7.17.8.4. Toekomstplannen

In 2011 gaan we minstens twee scholingen organiseren in het begin van het jaar. Wel is de vraag of we dit gratis kunnen blijven doen.

7.17.9 Bedrijfsartsenkring Oost-Brabant

7.17.9.1. Samenstelling bestuur

E.F.G.M. van Glabbeek	<i>secretaris/ penningmeester</i>
R.A.M. de Bruijn	<i>lid</i>
B.J.G. Martens	<i>lid</i>
J.C.A. Smolders	<i>lid</i>
T.B.P. Miermans-Lousberg	<i>contactpersoon namens NVAB-bestuur</i>

7.17.9.2. Toelichting op de samenstelling

L. Engels heeft zich na vele jaren van actief bestuurslidmaatschap, onder andere als voorzitter en secretaris, teruggetrokken als bestuurslid. Wij zijn blij dat wij twee nieuwe leden, J. Smolders en B. Martens, bereid hebben gevonden een deel van hun vrije tijd op te offeren voor onze NVAB-kring.

7.17.9.3. Activiteiten

Sinds een aantal jaren organiseren wij in eigen beheer nascholingen volgens een beproefd concept. Dit concept bestaat uit een gezamenlijk diner gevolgd door een nascholing in de Kapellerput in Heeze. Een afsluitende borrel completeert dit ge-

heel. En dit alles voor het acceptabele bedrag van € 50,- (sinds kort € 55,-).

Dat deze opzet aansluit bij een behoefte blijkt wel uit de opkomst van 40 tot 60 leden per keer.

In 2010 hebben wij op deze manier twee nascholingen georganiseerd:

4 maart 2010, Q-koorts, R. ter Schegget (arts infectieziekten GGD) en J. Bouwmans (bedrijfsarts)
16 september 2010, Omgaan met moeilijke mensen, A. Faber (psychologe, De Gezonde Zaak).

7.17.9.4. Toekomstplannen

In 2011 willen wij opnieuw twee of drie nascholingen organiseren, de eerste daarvan heeft inmiddels plaats gevonden op 20 januari.

7.17.10. Nvab-Kring 'Ijssel In Het Midden'

7.17.10.1. Samenstelling bestuur

W.J. Muller	<i>voorzitter</i>
N. van Schaik	<i>1e secretaris</i>
J.M. van der Woude	<i>2e secretaris</i>
J.E. Hoogendoorn	<i>penningmeester</i>
M.J.J. de Buscher	<i>lid</i>
M.J. Geerts	<i>lid</i>
W.M.F. Rooyendijk-Keijsers	<i>lid</i>
J. Penders	<i>contactpersoon namens NVAB-bestuur</i>

7.17.10.2. Taakstelling

De NVAB Kring "Ijssel in het Midden" heeft tot taak:

- het onderhouden en verbeteren van de contacten tussen bedrijfsartsen en artsen uit de behandelende sector
- het organiseren van geaccrediteerde nascholingsbijeenkomsten voor de leden
- het bieden van een discussieplatform voor het beleid van de NVAB.

7.17.10.3. Activiteiten

Het bestuur van de NVAB Kring "Ijssel in het Midden" heeft in 2010 drie geaccrediteerde nascholingsbijeenkomsten georganiseerd:

21-1-2010: Beroepsziekten en de WIA

20-4-2010: Depressie

30-11-2010: Kanker en terugkeer naar Werk.

7.17.10.4. Toekomstplannen

Het bestuur van de NVAB Kring “Ijssel in het Midden” wil in 2011 vier geaccrediteerde nascholingsbijeenkomsten organiseren.

8. Contacten

Accreditatiebureau Sociaal Geneeskundigen (AbSG); Beroepsorganisatie Arboverpleegkunde (BAV); Beroepsvereniging voor Arbeids- en Organisatiedeskundigen in arbodienstverlening (BA&O); Branche Organisatie voor Werk, Loopbaan en Vitaliteit (Boaborea); Capaciteitsorgaan voor de Gezondheidszorg; CBO Kwaliteitsinstituut voor de Gezondheidszorg; College van Zorgverzekeringen (CvZ); College voor Sociale Geneeskunde (CSG); COPD Stichting Keten-kwaliteit; Diabetes Vereniging Nederland; European Association of Schools of Occupational Medicine (EASOM); European Network of Societies of Occupational Physicians (ENSOP); Gezondheidsraad (GR); Instituut voor huid en arbeid (ISTI); International Commission on Occupational Health (ICOH); International Forum for Organisational Health (IFOH); International Labour Office (ILO); Koepel van Artsen Maatschappij en Gezondheid (KAMG); Koninklijke Nederlandsche Maatschappij tot bevordering der Geneeskunst (Federatie KNMG); Landelijke Huisartsen Vereniging (LHV); Landelijke Vereniging van Artsen in Dienstverband (LAD); Ministerie van Onderwijs, Cultuur en Wetenschappen (OCW); Ministerie van Sociale Zaken en Werkgelegenheid (SZW) en Vaste Kamercommissie; Ministerie van Verkeer en Waterstaat; Ministerie van Volksgezondheid, Welzijn en Sport (VWS) en Vaste Kamercommissie; Nationale Commissie Chronisch Zieken (NCCZ); Nationale Raad voor de Volksgezondheid (NRV); Nederlands Centrum voor Beroepsziekten (NCvB); Nederlands Huisartsen Genootschap (NHG); Nederlands Instituut van Psychologen (NIP); Nederlands Instituut voor onderzoek van de Gezondheidszorg (NIVEL); Nederlands Instituut voor Zorg en Welzijn; Nederlands Normalisatie Instituut (NEN); Nederlands Patiënten/Consumenten Federatie (NPCF); Nederlandse Hartstichting (NHS); Nederlandse Vereniging van Verpleeghuisartsen (NVVA);

Nederlandse Vereniging voor Arbeidshygiëne (NVvA); Nederlandse Vereniging voor Ergonomie (NVvE); Nederlandse Vereniging voor Fysiotherapie (NVFP); Nederlandse Vereniging voor Personeelsbeleid (NVP); Nederlandse Vereniging voor Stralingshygiëne (NVS); Nederlandse Vereniging voor Veiligheidskunde (NVVK); Nederlandse Vereniging voor Verzekeringsgeneeskunde (NVVG); Nederlandse Zorgautoriteit (NZA); Opleidingsinstituten (NPSOH Amsterdam, SGB0 Nijmegen); Orde van medisch specialisten (ORDE); Raad voor de Volksgezondheid en Zorg (RVZ); Raad voor Gezondheidsonderzoek (RGO); SKB Vragenlijst services; Sociaal Economische Raad (SER), met name de Commissie Arbeidsomstandigheden Sociaal-Geneeskundigen Registratie Commissie (SGRC); Stichting Instituut GAK (SIG); Stichting Pandora; Stichting tot bevordering van de Bedrijfs- en Verzekeringsgeneeskunde (SBBV); TNO Kwaliteit van Leven; Trimbosinstituut; Universiteiten; Union of European Medical Specialists (Occupational Medicine section) (UEMS); Verbond van Verzekeraars; Vereniging voor Revalidatieartsen (VRA); Vereniging voor Sportgeneeskunde (NVS); Verzekeringsmaatschappijen; Vlaamse Wetenschappelijke Vereniging voor Arbeidsgezondheidskunde (VWVA); WELDER voorheen Breed Platform Verzekeren en Werk; Werkgeversorganisaties VNO-NCW; Werknemersorganisaties CNV, FNV, MHP, Unie; World Health Organisation (WHO); Zorg-Onderzoek Nederland/Medische Wetenschappen (ZonMw) en Zorgverzekeraars Nederland.

9. NVAB-vertegenwoordigingen

- Arbo bibliotheek Nederland: dr. F.G. Schaafsma
- Breed Platform Verzekeren en Werk, project Ziek en Mondig: dr. R. Hoedeman
- College Geneeskundige Specialismen: prof.dr. J.J.L. van der Klink
- Commissie voor Geschillen (CvG) van de registratiecommissies: H.T.J.M. van Heesch
- Diabetes Vereniging Nederland, adviesgroep 'verzekeringen en arbeid': K.T. Niks
- Geschillencommissie Professioneel Statuut: J.E. Hoogendoorn, H.D.W.B. Kuitert, J.G.M. Oude Vrielink (plv.) en A. Taselaar (plv.)
- Handboek Bedrijfsgezondheidszorg: mr. P.E. Rodenburg
- KNMG commissie informatisering: P.T.J.M. Vissers
- KNMG FWA Werkgroep Accreditatie-overleg: A. Hoyng (plv. J.S.M. den Brinker)
- KNMG FWA Werkgroep Financiën: R.U. Melchers
- KNMG Commissie Relatie tussen KNMG en de medische beroepsgroep: W. Duits
- Koninklijk Instituut van Ingenieurs (KIVI), afdeling Gezondheidstechniek: M.E. Rommelse
- LAD ledenvergadering: H.T.J.M. van Heesch, A.W.H. Koopman, H.A.B. Ceulen, L.L.A. Sewrajsing
- Landelijke Coördinatiestructuur Infectiebestrijding (LCI), werkgroep Influenza in Verpleeg- en Verzorgingshuizen: G. Frijstein
- Ministerie SZW, stuurgroep Toetsingscriteria WVP: R.A.M. de Bruijn
- Ministerie VWS, begeleidingscommissie bio-terrorisme: G. Frijstein
- Ministerie VWS, klankbordgroep arbo-ontwikkeltraject aanstellingskeuringen: J. Dogger
- Ministerie VWS, Capaciteitsorgaan: G.J. Burggraaff en A.M.J. Veer
- Nederlandse Hartstichting: revalidatiecommissie: J.L. van Dijk
- Nederlands Huisartsen Genootschap (NHG): Richtlijn Hartfalen: J.J.L. van Dijk
- Nederlands Oogheelkundig Genootschap (NOG): H. Bank
- NSPOH programmacommissie: dr. L.A.M. Elders
- Sociaal-Geneskundigen Registratie Commissie (SGRC): P.T.J.M. Vissers, J.S.M. den Brinker, A.P. Bisschops (plv.)
- Sociaal-Geneskundigen Registratie Commissie (SGRC): Adviescommissie voor behandeling van bezwaren (ACO): W.M. van de Fliert
- Stichting Audiologische Opleidingen: A.H.M. van Haeren
- Stichting tot Bevordering van de Bedrijfs- en Verzekeringsgeneeskunde (SBBV): F.A.M. Broekman en H.O. Spanjaard
- TNO Begeleidingscommissie Moeilijk objectieerbare gezondheidsklachten en oordeelsvorming bij arbeidsongeschiktheid (MOK): dr. R. Hoedeman
- Vereniging voor Gezondheidsrecht: mr. M.J. Kelder
- Vereniging Spierziekten Nederland (VSN): Richtlijn Guillain-Barré Syndroom: E.S. Alberga
- ZonMw Platform toekomstgericht infectieziekteonderzoek (PIZO): H.P.J. Stinis

NVAB-vertegenwoordigers voor het vormgeven van de Factor Arbeid in externe multidisciplinaire richtlijnontwikkeltrajecten

CBO

- Dr. W. van Rhenen: Richtlijn Alcoholmisbruik en afhankelijkheid
- G. Houwert: Richtlijn Inflammatoire darmziekten
- M. Ouwens: Richtlijn Whiplash
- L.L.J. Goossens: Richtlijn Hernia Lumbalis
- F.I.M. ten Have: Richtlijn Chronische rhinosinusi-tis en nasale polyposis
- H.P.J. Stinis: Richtlijn Lyme-borreliose (Herzie-ning)
- J.R.M. Blekemolen: Richtlijn Tabaksverslaving
- R. Smit Duijzentkunst: Richtlijn Amputatie en prothesiologie onderste extremiteit
- M.G.C. Ligthart: Richtlijn Osteoperose
- Dr. L.A.M. Elders: Richtlijn Enkeltsetel
- Dr. I. van Zanten-Przybysz: Richtlijn Vrouwen met urine-incontinentie
- E. van der Beek: Richtlijn Chronisch Vermoeidheidssyndroom

Dr. J.H.A.M. Verbeek: Richtlijn Aspecifieke Rugklachten
 G.B.G.J. van Rooy: Richtlijn COPD (Herziening)
 I.J. van den Broek-van Lieshout: Richtlijn Multiple Sclerose
 D. Visser: Richtlijn Osas

KNGF (Koninklijk Nederlands Genootschap voor Fysiotherapie)

Dr. L.A.M. Elders: Richtlijn CANS

NHG

J.J.L. van Dijk: Richtlijn Hartfalen

J.J.L. van Dijk: Richtlijn Cardiovasculair Risicomanagement

M. Massaut-Panis: Richtlijn Subfertiliteit

Dr. C.T.J. Hulshof: Richtlijn Prikkelbare Darmsyndroom

Nederlandse Vereniging van Hoofdpijnpatiënten

H. Dam: Migraine en Werk

NVVC

J.J.L. van Dijk: Richtlijn Psychiatrische en Arbeidsgerelateerde Aspecten van Hartrevalidatie (PAAHR)

NVVG/ VGI

A.D.J. van der Geest-Blankert: Richtlijn Reumatoïde Arthritis

J. Konijnenburg: Richtlijn Niet Aangeboren Hersenletsel

Orde van Medisch Specialisten

G. Frijstein: Richtlijn Varicella

Slotervaart Ziekenhuis/HIV Vereniging Nederland

G. Reuling: HIV en Arbeid

Stichting Kinderoncologie Nederland (SKION)

Dr. A.G.E.M. de Boer (Coronel Instituut voor Arbeid en Gezondheid): Follow up na kinderkanker

Trimbos Instituut

Dr. R. Hoedeman: Richtlijn Somatoforme klachten en stoornissen

Dr. D.J. Bruinvels: Richtlijn Angststoornissen

Dr. D.J. Bruinvels: Richtlijn Depressie

C. Scheele: Psychiatrie en Arbeid

G.T. Miltenburg: Schizofrenie (Herziening)

VIKC (Verenigde Integrale Kankercentra)

T. Rejda: Oncologische revalidatie

VSN (Vereniging Spierziekten Nederland)

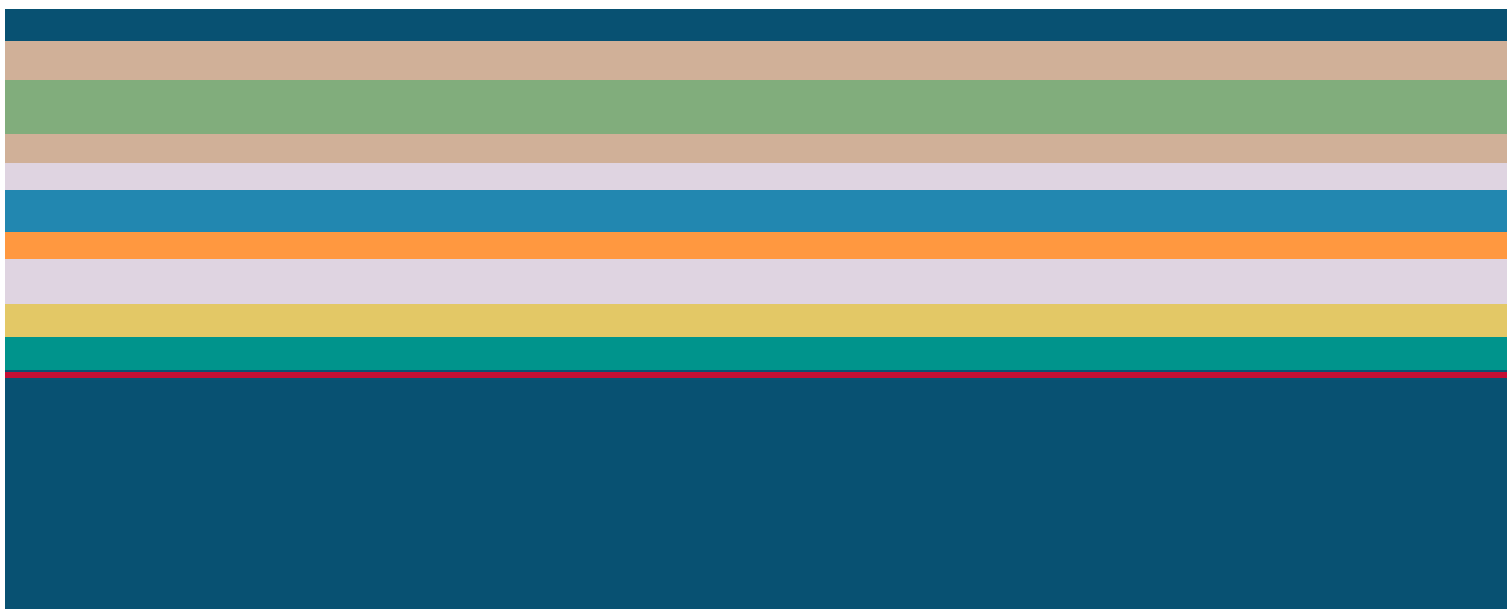
E.S. Alberga: Richtlijn Guillain-Barré Syndroom

Dr. A.P. Nauta: Richtlijn Aangezichtspijn

10. Leden

In 2010 zijn overleden: J. van Kempen, E. Bosch en B.C.F. Muller.

<i>Ledenbestand</i>	<i>31-12-2010</i>	<i>31-12-2009</i>
Ereleden	7	7
Leden	1867	1897
Buitengewone leden	154	162
Seniorleden	46	47
Totaal	2.074	2.113

Nederlandse
Vereniging voor **nvab**
Arbeids- en Bedrijfsgeneeskunde

Colofon

© NVAB

2010

Secretariaatsbureau NVAB

Postbus 1594

5602 BN Eindhoven

Tel. 040 – 2481322, fax 040 – 2480711

E-mail: nvab@planet.nl

Website: www.nvab-online.nl